

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ИЗВРШУВАЊЕ

Се прогласува Законот за извршување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 5 мај 2005 година.

Бр. 07-1703/1
5 мај 2005 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

З А К О Н
ЗА ИЗВРШУВАЊЕ

ДЕЛ ПРВИ

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој закон се уредуваат правилата според кои извршителите постапуваат заради присилно извршување на судска одлука која гласи на исполнување на обврска.

(2) Одредбите на овој закон се применуваат и врз присилно извршување на одлука донесена во управна постапка која гласи на исполнување на парична обврска.

(3) Одредбите на овој закон се применуваат и на извршување на брод и на воздухоплов.

**Основа за извршување и започнување
на извршувањето**

Член 2

(1) Основа за извршување претставува извршната исправа.

(2) Извршувањето започнува по барање од доверителот.

(3) Извршување на извршната исправа може да се спроведува само кај еден извршител.

(4) Извршување заради наплата на судските трошоци во прекршочните и кривичните постапки, како и на паричните казни изречени во тие постапки започнува по барање на Јавниот правобранител на Република Македонија.

Надлежност

Член 3

(1) Извршителот го спроведува извршувањето.

(2) Извршителот не смее да го одбие спроведувањето на извршувањето, освен во случај ако се исполнети условите за негово изземање и ако има сознание дека за истата извршна исправа се спроведува извршување кај друг извршител.

Обем на извршување

Член 4

Извршувањето заради остварување на парично побарување ќе се спроведе во обем што е потребен за намирување на тоа побарување.

Заштита на должникот

Член 5

(1) Извршувањето заради остварување на парично побарување не може да се спроведе врз предмети или врз права кои се нужно неопходни за задоволување на основните животни потреби на должникот и на лицата кои тој според законот е должен да ги издржува, или за вршење на самостојна дејност која е должников главен извор на средствата за живот.

(2) При спроведувањето на извршувањето ќе се води сметка за достоинството на личноста на должникот, како и за тоа извршувањето да биде што помалку неповолно за должникот.

Итност и редослед на постапувањето

Член 6

Извршителот при спроведување на извршувањето е должен да постапува веднаш и предметите да ги земе во работа по редот како што ги примил, освен ако природата на побарувањето или посебните околности бараат да се постапи поинаку.

Редослед на намирување на повеќе доверители

Член 7

Повеќе доверители што ги остваруваат своите парични побарувања спрема ист должник и на ист предмет на извршување, се намируваат по оној ред по кој стекнале право да се намират од тој предмет, освен во случаите во кои со овој закон поинаку е определено.

Извршување на одлука на странски суд

Член 8

Извршување на одлука на странски суд може да се спроведе во Република Македонија ако одлуката ги исполнува претпоставките за признавање пропишани со закон или меѓународен договор ратификуван во согласност со Уставот на Република Македонија .

Извршување врз имот на странска држава

Член 9

Врз имот на странска држава во Република Македонија не може да се спроведе извршување без претходна согласност на Владата на Република Македонија по предлог на Министерството за правда, освен ако странската држава изрично се согласила со извршувањето.

Примена на одредбите од Законот за парничната постапка

Член 10

(1) При спроведување на извршувањето сообразно се применуваат одредбите на Законот за парничната постапка, ако со овој или со друг закон поинаку не е определено.

(2) Одредбите на Законот за парничната постапка кои се однесуваат на употребата на јазиците, се применуваат и во извршувањето.

Значење на одделни изрази

Член 11

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) **“побарување”** е право на наплата на паричен износ или право на некое сторување или несторување или трпење;

2) **“доверител”** е лице чие побарување се остварува;

3) **“должник”** е лице спрема кое се остварува побарување;

4) **“странка”** е доверител и должник;

5) **“учесник”** е лице кое во извршувањето остварува некое свое право или правен интерес, а не е странка во извршувањето;

6) **“извршител”**, **“заменик на извршител”** и **“помошник на извршител”** се лица кои вршат јавни овластувања утврдени со закон, именувани согласно со одредбите на овој закон, кои директно одлучуваат за дејствијата што треба да се преземат во рамките на нивните овластувања, за да се спроведе извршната одлука и да ги преземат извршните дејствија;

7) **“земјоделец”** е лице на кое земјоделското производство му е претежен извор на приходи;

8) **“јавна книга”** и **“регистри”** се книга на тапии, Катастар на недвижности, Централен депозитар за хартии од вредност, Централен регистар на Република Македонија - Заложен регистар, Интабулационен протокол што го води основниот суд, Централен регистар на Република Македонија - Регистар на вложувања во недвижности на нерезиденти во Република Македонија, Регистар на воздухоплови на Република Македонија, Единствен регистар на даночни обврзници, Евидентен регистар за стечај, Судски регистар, Трговски регистар, Единствен регистар на иматели на сметки, Регистар на моторни и приклучни возила и евиденција на регистрираните моторни и приклучни возила;

9) **“впаричување”** е претворање на имотот и имотните права во пари и

10) **“плата”** се сите примања на должникот врз основа на тековниот и минатиот труд.

ДЕЛ ВТОРИ

ИЗВРШУВАЊЕ

Раздел први

ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Глава прва

ИЗВРШНА ИСПРАВА

Член 12

(1) Извршни исправи се:

- 1) извршна судска одлука и судско порамнување;
- 2) извршна одлука и порамнување во управна постапка, ако гласат на исполнување на парична обврска;
- 3) извршна нотарска исправа и
- 4) друга исправа која како извршна исправа е предвидена со закон.

(2) Потврда за извршност дава судот, односно органот кој одлучувал за побарувањето во прв степен.

(3) Неоснованата потврда за извршноста со решение ќе ја укине истиот суд, односно орган по предлог или по службена должност.

Одлука и порамнување

Член 13

(1) Како судска одлука, во смисла на овој закон, се смета пресуда, решение, платен и друг налог на судовите, на избраните судови и на арбитражите, а како судско порамнување се смета порамнувањето склучено пред тие судови.

(2) Како одлука во управна постапка, во смисла на овој закон, се смета решение и заклучок на орган на државната управа, како и на правно лице, донесени во вршењето на нивните јавни овластувања утврдени со закон, а како порамнување во управна постапка се смета порамнување склучено во смисла на Законот за општата управна постапка.

Извршност на одлука

Член 14

(1) Судската одлука е извршна ако станала правосилна и ако истекол рокот за доброволно исполнување на должниковата обврска.

(2) Одлуката донесена во управна постапка е извршна ако станала конечна и ако истекол рокот за доброволно исполнување на обврската.

(3) Рокот за доброволно исполнување на обврската тече од денот на доставување на одлуката до должникот.

(4) Врз основа на одлука која во еден дел станала извршна, извршувањето ќе се спроведе само во тој дел.

(5) Извршувањето ќе се спроведе и врз основа на судска одлука која не станала правосилна и одлука донесена во управна постапка која не станала конечна, ако со закон е пропишано дека жалбата не го задржува извршувањето на одлуката.

Извршност на порамнувањето

Член 15

(1) Судското порамнување, односно порамнувањето склучено во управна постапка е извршно, ако побарувањето пристигнало по порамнувањето.

(2) Пристигнатоста на побарувањето се докажува со записник за порамнувањето или со според закон заверена исправа.

(3) Пристигнатоста која не може да се докаже на начинот од ставот (2) на овој член, се докажува со правосилна одлука донесена во парнична постапка со која се утврдува пристигнатоста.

(4) Врз основа на порамнување кое станало извршно во еден дел, извршувањето ќе се спроведе само во тој дел.

Извршност на нотарска исправа

Член 16

(1) Нотарската исправа е извршна исправа, ако станала извршна според посебен пропис кој ја уредува извршноста на таквата исправа.

(2) Врз основа на нотарска исправа која станала извршна во еден дел, извршувањето ќе се спроведе само во тој дел.

Подобност на извршната исправа за извршување

Член 17

(1) Извршната исправа е подобна за извршување ако во неа се назначени доверителот и должникот, како и предметот, видот, обемот и времето на исполнувањето на обврската.

(2) Ако во извршната исправа не е определен рокот за доброволно исполнување на обврската, извршителот со покана го повикува должникот во рок од осум дена од денот на доставувањето на поканата да ја исполни обврската утврдена во извршната исправа.

Наплата на затезна камата

Член 18

Ако во извршната исправа се определени и трошоците на постапката, извршителот, по предлог од доверителот, ќе пресмета и ќе изврши наплата на затезната камата на износот на определените трошоци согласно со пропишаната стапка, од денот на донесувањето на извршната исправа до наплатата.

Премин на побарување или на обврска

Член 19

(1) Извршувањето се спроведува и по барање од лице кое во извршната исправа не е означено како доверител, ако тоа со јавна или според закон заверена исправа докаже дека побарувањето е пренесено или на друг начин преминало врз него, а во случај тоа да не е можно преносот на побарувањето се докажува со правосилна одлука донесена во парнична постапка.

(2) Одредбата на ставот (1) од овој член согласно се применува и во однос на извршување против лице кое во извршната исправа не е означено како должник.

Условна и заемна обврска

Член 20

(1) Извршувањето кое зависи од претходното исполнување на некоја доверителова обврска или од настапувањето на некој услов, се извршува ако доверителот со јавна или според закон заверена исправа докаже дека ја исполнил обврската, односно дека настапил условот.

(2) Исполнувањето на обврската, односно настапувањето на условот, се докажува со правосилна одлука донесена во парнична постапка, ако доверителот не е во можност тоа да го докаже на начинот определен во ставот (1) на овој член.

(3) Ако должникот по извршната исправа е должен да ја исполни обврската, но при услов истовремено да се исполни обврската спрема него, извршителот ќе спроведе извршување ако доверителот поднесе доказ дека го обезбедил исполнувањето на својата обврска.

(4) Се смета дека доверителот обезбедил исполнување на својата обврска, во смисла на ставот (3) од овој член, ако предметот на обврската го положил кај судот или за иста цел постапил на друг погоден начин.

(5) Доверителот кој тврди дека својата обврска веќе ја исполнил, треба тоа да го докаже на начинот предвиден во ставовите (1) и (2) на овој член.

Алтернативна обврска по избор на должникот

Член 21

(1) Ако должникот по извршната исправа има право да избира меѓу повеќе предмети на својата обврска, доверителот е должен во барањето за извршување да го назначи предметот со кој обврската треба да биде исполнета.

(2) Должникот има право на избор се додека доверителот макар и делумно не го прифатил предметот што го барал во барањето за извршување.

Факултативно овластување на должникот

Член 22

Должникот спрема кого со извршна исправа е изречена непарична обврска со право да може да се ослободи од исполнување на таа обврска со плаќање на определен паричен износ определен во извршната исправа, може тој износ да го плати се додека доверителот макар и делумно не го примил исполнувањето на обврската.

Средства на извршување

Член 23

Извршување заради остварување на парично побарување може да се изврши само со продажба на подвижни предмети, продажба на недвижности, продажба на хартии од вредност и удели во трговски друштва, пренос на парично побарување, претворање во пари на други имотни права и пренос на средства што се водат на сметката кај носител на платен промет согласно со прописите за платен промет.

Предмет на извршување

Член 24

Предмет на извршување заради намирување на парично побарување може да биде секој должников предмет или имотно право, што со закон не се изземени од извршување, односно доколку извршувањето врз нив не е ограничено со закон.

Обврска за соработување

Член 25

(1) Должникот е обврзан по барање на извршителот да ги изнесе сите неопходни податоци за неговиот личен имот и приход, неопходни за извршување на извршната исправа.

(2) За давање неточни или нецелосни податоци или недавање податоци за имотот и приходот, должникот и одговорното лице во правното лице кога должникот е правно лице одговараат како за давање на лажен исказ во постапка пред суд.

Поништување на трансакции

Член 26

(1) Трансакциите преземени пред извршувањето на извршната исправа, кои се неопходни за исполнување на побарувањата на доверителот, или со кои одредени доверители се ставаат во поповолна положба, или кои се преземаат само со цел да се спречи извршувањето врз таа сопственост, нема да имаат правно значење врз извршувањето на извршната исправа.

(2) Трансакциите од ставот (1) на овој член ќе се сметаат за ништовни ако се преземени во период од шест месеца пред донесувањето на извршната исправа.

Поднесување на барање за извршување

Член 27

(1) Барањето за извршување на извршната исправа доверителот го поднесува до извршителот.

(2) Извршителот е должен да постапува по барањето за извршување.

(3) Со врачувањето на извршната исправа чие извршување се бара, извршителот е овластен да избере средства на извршување и предмети на должникот заради целосно извршување на извршната исправа.

Повлекување на барањето за извршување

Член 28

(1) Доверителот во текот на постапката може, без согласност на должникот, да го повлече барањето за извршување во целост или делумно.

(2) Во тој случај извршителот ќе го запре извршувањето.

(3) Доверителот по повлекување на барањето може да поднесе ново барање за извршување.

Прекин на извршувањето

Член 29

(1) Кога во текот на спроведувањето на извршувањето настапила смрт на странката или на нејзиниот законски застапник, извршувањето прекинува.

(2) За прекилот на извршувањето извршителот ќе ги извести наследниците на странката, ако се познати и ако е познато нивното престојувалиште, како и противната странка.

(3) Ако наследниците и законскиот застапник не се познати или не е познато нивното престојувалиште, извршителот ќе побара од надлежниот суд без одлагање да им постави привремен старател.

(4) Кога странката која е правно лице ќе престане да постои, или пак настапиле правни последици од отворањето на стечајната постапка извршувањето прекинува.

Гаранција

Член 30

(1) Кога овој закон пропишува полагање гаранција износот на гаранцијата се полага во готови пари кај судот.

(2) Република Македонија и државните органи не полагаат гаранција.

Глава втора

ИЗВРШИТЕЛ

Член 31

(1) Извршителот е лице именувано согласно со одредбите на овој закон.

(2) Извршителот се именува за подрачјето на основен суд и извршува извршни исправи на судот или органот чие седиште е на подрачјето за коешто е именуван, а при спроведување на извршувањето презема дејствија на целата територија на Република Македонија.

(3) Извршителот може да врши и други работи ако така е определено со закон.

(4) Бројот на извршителите за подрачјето на основниот суд го определува министерот за правда врз основа на претходно прибавено мислење од претседателот на основниот суд за бројот на правосилните и извршните одлуки на основниот суд, а од Владата на Република Македонија податок за конечните управни одлуки кои гласат на парични побарувања кои би можеле да бидат предмет на извршување.

Услови за именување на извршител

Член 32

(1) За извршител може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија;
- 2) да е деловно способно и да има општа здравствена способност;
- 3) да има завршено правен факултет;
- 4) да има најмалку пет години работно искуство на правни работи или три години на извршни работи;
- 5) да има положен испит за извршител според програмата што ја пропишува министерот за правда;
- 6) активно да го владее македонскиот јазик;
- 7) да не е кривично осудуван и да не се води кривична постапка;
- 8) да има опрема и простор кои се потребни и соодветни за вршење на извршни работи и
- 9) да даде изјава пред нотар за својата имотна состојба, со сите последици од давање на лажен исказ.

(2) Условот од ставот (1) точка 6 на овој член се докажува со завршено школување во Република Македонија, а доколку школувањето е завршено во странство со потврда за активно познавање на македонскиот јазик издадена од Филолошкиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” - Катедра за македонски јазик и јужнословенски јазици.

(3) Министерот за правда ги пропишува видот на опремата и просторот за исполнување на условот од ставот (1) точка 8 на овој член.

(4) Условот од ставот (1) точка 9 на овој член подразбира изјава дадена пред нотар во којашто лицето ќе ја изнесе својата финансиска состојба, во смисла на имотна состојба, финансиски побарувања, обврски, долгови и слично, сето тоа условено со последиците од кривичното дело давање на лажен исказ (член 367 од Кривичниот законик).

Именување на извршител

Член 33

(1) Министерот за правда го именува извршителот врз основа на конкурс.

(2) Конкурсот за именување на извршители го објавува Министерството за правда во “Службен весник на Република Македонија” и најмалку во два дневни весници.

(3) Рокот на конкурсот е 15 дена од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

(4) Кон пријавите за конкурсот, кандидатите мораат да приложат биографски податоци и докази за исполнување на условите за именување на извршител.

(5) Министерот за правда го врши изборот од кандидатите кои ги исполнуваат условите за именување.

(6) Против решението на министерот за правда кандидатот кој не е именуван за извршител има право на жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, до надлежната Второстепена комисија при Владата на Република Македонија.

Свечена изјава, повелба за именување и започнување со работа

Член 34

(1) По именувањето извршителот е должен да даде свечена изјава пред министерот за правда.

(2) Свечената изјава гласи:

“Изјавувам дека спроведувањето на извршните дејствија ќе го вршам совесно, чесно и непристрасно, во согласност со Уставот на Република Македонија и законите на Република Македонија и дека ќе ги штитам интересите на странките.”

(3) По давањето на свечената изјава, министерот за правда му предава на извршителот повелба за именување.

(4) Само извршителот именуван од страна на министерот за правда може да го користи називот извршител.

(5) Комората на извршители на Република Македонија (во натамошниот текст: Комората) веднаш ќе го определи и објави во “Службен весник на Република Македонија” датумот на почетокот со работа на извршителот, откако ќе достави доказ за именувањето, повелба за именување и склучен договор за осигурување од одговорност за штета сторена на трети лица.

(6) Ако извршителот не започне со работа во рок од три месеца од објавувањето на датумот на почетокот со работа во “Службен весник на Република Македонија“, се смета дека воопшто не започнал со работа.

(7) Извршителот може пред истекот на рокот предвиден во ставот (6) на овој член да побара од министерот за правда продолжување на рокот за уште три месеца, поради здравствени причини на извршителот, лични или пак во неговото потесно семејство.

(8) Именуваните извршители се запишуваат во Именикот на извршителите што го води Комората.

Седиште, печат, штембил, потпис и сметка

Член 35

(1) Извршителот има седиште во местото, кое територијално припаѓа на подрачјето на основниот суд, за кој тој е именуван.

(2) Печатот и штембилот на извршителот го содржи грбот на Република Македонија, ознака извршител, личното име на извршителот и местото каде што му е седиштето. Отпечатоците од печатот и штембилот ги одобрува и заверува претседателот на основниот суд за чие подрачје е именуван извршителот, а истите се депонираат во судот и Комората.

(3) По давањето на свечената изјава извршителот депонира потпис во основниот суд за чие подрачје тој е именуван.

(4) Извршителот пред започнувањето со работа, независно од редовната сметка, треба да отвори посебна сметка кај еден од носителите на платниот промет на која ќе се уплатуваат единствено парите од реализираните извршувања и ќе се користи исклучиво за намирување на доверителите. Извршителот е должен парите од реализираните извршувања кои се наоѓаат на посебната сметка, да ги префрли на сметка на доверителот веднаш, односно најдоцна првиот следен работен ден по реализираното извршување.

Легитимација

Член 36

(1) Министерството за правда на именуваниот извршител, заменик на извршител и помошник на извршител им издава легитимација.

(2) Министерот за правда ја пропишува формата и содржината на легитимацијата, начинот на нејзиното издавање и одземање.

(3) Извршителот, заменикот на извршителот и помошникот на извршителот при спроведување на извршните дејствија задолжително се легитимираат.

Започнување со работа на првите извршители

Член 37

До основање на Комората, министерот за правда за првоименуваните извршители со решение го определува денот на започнување со работа на именуваниот извршител, откако претходно извршителот презентирал:

- доказ за именување;
- повелба за именување и
- склучен договор за осигурување од одговорност за штета сторена на трети лица.

Евиденција на извршители

Член 38

(1) Министерството за правда води евиденција на извршителите, замениците на извршителите и помошниците на извршителите.

(2) Во евиденцијата од ставот (1) на овој член се водат следниве податоци:

- лично име, датум на раѓање и седиште на извршителот;
- датум кога е именуван за извршител;
- подрачјето на основниот суд за кое е именуван извршителот;
- дисциплински мерки, кои му биле изречени на извршителот и копија од одлуките на дисциплинската комисија и
- лично име, датум на раѓање на заменикот на извршителот или на помошникот на извршителот и името на извршителот во чија канцеларија работи, како и дисциплинските мерки кои им биле изречени на заменикот на извршителот и на помошникот на извршителот.

(3) Министерот за правда го пропишува начинот на водење на евиденцијата.

Забрана за вршење на други дејности и функции

Член 39

(1) Извршителот не смее да врши јавни функции, или раководни, надзорни и управни функции во трговски друштва, државни заводи, служби за наплата, трговски дејности, посреднички, нотарски и адвокатски работи.

(2) Извршителот не смее да биде во служба на верска заедница или религиозна група.

(3) Забраната од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесува за вршење научни, уметнички и наставни дејности, дејноста судски преведувач, како и за вршење должности во Комората и во меѓународните здруженија на извршители.

Глава трета

ИЗВРШНИ ДЕЈСТВИЈА

Член 40

(1) Извршителот ги презема следниве дејствија:

- прима писмени и усни барања за извршување;
- врши достава на судски писмена;
- врши достава на налози, записници, заклучоци и други документи кои произлегуваат од вршењето на неговата работа;
- врши легитимирање на странките и учесниците во извршувањето;
- прибира податоци за имотната состојба на должникот во функција на извршувањето;
- донесува налози и заклучоци, составува записници, барања и службени белешки, согласно со одредбите на овој закон;
- врши попис, проценка, пленидба и продажба на подвижни предмети, права и недвижности, прима средства од должникот, предава во владение и распределува средства;
- врши иселување и други извршни дејствија потребни за спроведување на извршувањето определени со закон и подзаконски акти;
- врши објавувања во средствата за јавно информирање и
- врши и други дејствија предвидени со закон.

(2) За продажба на подвижни работи, извршителот може на своја сметка да ополномошти комисионер.

Обврска за соработка со извршителите

Член 41

(1) Со цел за непречено спроведување на извршувањето, извршителот има право на пристап до сите информации и податоци од работодавецот, банките, јавните книги и регистрите за конкретен должник.

(2) Извршителот при спроведување на извршувањето има право да побара податок или асистенција од државен орган.

(3) Државниот орган има обврска да соработува со извршителот.

Спроведување на извршните дејствија и вработување на други лица

Член 42

(1) Извршните дејствија извршителот ги спроведува лично или по негово овластување заменикот на извршителот или помошникот на извршителот.

(2) Лицата овластени од извршителот, дејствуваат во име и за сметка на извршителот.

(3) За поединечни дејствија при спроведувањето на извршувањето извршителот по потреба може да вработува и други лица.

Одговорност за штета

Член 43

(1) Извршителот е одговорен за целата штета што ја причинил спрема трети лица, со незаконско спроведување на извршните дејствија и со неисполнување на должностите што ги има како извршител според овој закон. Како трети лица се сметаат сите лица на кои им е причинета штета, освен лицата од членот 44 на овој закон .

(2) Извршителот е одговорен за штетата која произлегла од извршување на поединечни дејствија што ги предизвикале лицата од членот 42 на овој закон.

(3) Незаконското спроведување или неисполнувањето на должностите определени со овој закон се утврдуваат со одлука на претседателот на судот донесена согласно со одредбите на членот 77 од овој закон.

(4) Најнискиот износ на осигурување за кој извршителот мора да склучи договор за осигурување изнесува 50.000 евра во денарска противвредност.

Изземање на извршител

Член 44

(1) Извршител, заменик на извршител и помошник на извршител не може да презема дејствија во конкретен предмет, ако:

- е странка, законски застапник или полномошник на странката, ако со странката е во однос на сосопственик, солидарен должник, или регресен должник, или ако бил сослушан како сведок или вештак, или учествувал во донесувањето на судската или пак одлуката на друг орган;

- странката, законскиот застапник, или полномошникот на странката му е роднина по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен, или му е брачен или вонбрачен другар, или роднина по сватовство до втор степен, без оглед дали бракот престанал или не и

- е старател, посвоител, посвоеник, хранител или храненик на странката, на нејзин законски застапник или полномошник.

(2) Доколку извршител, заменик на извршител или помошник на извршител постапувал спротивно на ставот (1) од овој член, преземените дејствија од страна на надлежен суд во парнична постапка ќе бидат прогласени за ништовни.

Водење на евиденција на барањата за извршување

Член 45

(1) За примените барања за извршување, кои ги прима за спроведување, извршителот е должен да води евиденција.

(2) Министерот за правда ја пропишува формата, содржината и начинот на водењето на евиденцијата.

Награда на извршителот

Член 46

(1) Извршителот за извршените дејствија има право да наплати награда по тарифа.

(2) Министерот за правда по предлог на Комората на извршители ја пропишува тарифата за награда на извршителите.

Глава четврта

ЗАМЕНИК НА ИЗВРШИТЕЛ И ПОМОШНИК НА ИЗВРШИТЕЛ

Заменик на извршител

Член 47

(1) Извршителот има заменик на извршител, кој го заменува извршителот кога тој е спречен да спроведува извршни дејствија заради болест, отсуство или привремено одземање на правото за вршење на професијата - суспензија. Заменикот на извршителот го именува министерот за правда по предлог на извршителот, за определено или на неопределено време.

(2) За заменик на извршител може да биде именуван:

- друг извршител;
- лице кое ги исполнува условите да биде именувано за извршител и работи во канцеларијата на извршителот и
- разрешениот извршител, во случај на разрешување од должност поради исполнување на услови за пензионирање, но не подолго од една година.

(3) Лицето од ставот (2) алинеја 2 на овој член кое за прв пат е именувано за заменик на извршител, дава свечена изјава од членот 34 став (2) на овој закон.

(4) Должноста на заменик на извршител престанува со:

- разрешување од страна на министерот;
- враќање на должност на извршителот чиј заменик бил, откако за тоа претходно е информиран министерот за правда и
- истекот на времето за кое бил именуван.

Права, обврски и одговорности на заменикот на извршителот

Член 48

(1) Заменикот на извршителот ги има истите права, обврски и одговорности како и извршителот.

(2) Извршителот е должен да му овозможи пристап на заменикот на извршителот до списите.

(3) Заменикот на извршителот ги презема и продолжува со работа по списите на извршителот.

(4) Преземените дејствија од страна на заменикот на извршителот подлежат на дополнителна согласност на извршителот.

(5) При спроведувањето на извршните дејствија, заменикот на извршителот се легитимира во кое својство настапува. Тој освен своето име и презиме, го наведува името, презимето и местото на работа на извршителот кого го заменува.

Помошник на извршител

Член 49

(1) Помошник на извршител е лице кое во согласност со одредбите на овој закон, му дава помош на извршителот при спроведувањето на извршните дејствија.

(2) За помошник на извршител може да се назначи лице кое ги исполнува условите од членот 32 став (1) на овој закон.

(3) Извршителот врз основа на претходна согласност од министерот за правда, назначува лице кое ќе работи во неговата канцеларија како помошник на извршител.

(4) Барањето за согласност од ставот (3) на овој член го поднесуваат заедно извршителот и помошникот на извршителот и тоа треба да содржи:

- име, презиме, место и датум на раѓање на помошникот на извршителот и единствен матичен број на граѓаните (во натамошниот текст: ЕМБГ);

- име, презиме и место на работа на извршителот и

- ако помошникот на извршителот претходно работел како помошник на извршител, периодот во кој работел, како и имињата и местата на работа на извршителите кај кои претходно работел како помошник на извршител.

(5) Министерот за правда ќе го определи периодот на назначувањето и бројот на помошниците на извршителите кои можат да работат истовремено под одговорност на еден извршител.

(6) Согласноста од ставот (3) на овој член може да се повлече ако помошникот на извршителот при преземање на извршни дејствија постапува спротивно на одредбите на овој закон, или ако влијае врз угледот или работата на канцеларијата на извршителот.

(7) Еднаш издадена согласност од страна на министерот за правда има важност сè до нејзиното повлекување.

(8) По барање на именуваниот помошник на извршител, согласноста ќе се повлече.

Права, обврски и одговорности на помошникот на извршителот

Член 50

(1) При спроведувањето на извршните дејствија, помошникот на извршителот се легитимира во кое својство настапува. Тој освен своето име и презиме, го наведува и името, презимето и местото на работа на извршителот за кого тој постапува.

(2) Помошникот на извршителот нема да спроведува извршни дејствија, доколку на местото на извршителот е именуван заменик на извршител, освен со овластување издадено од страна на министерот за правда, да ја врши работата како помошник на извршител по овластување на заменикот на извршителот.

Причини за престанок со работа на помошник на извршител

Член 51

Помошникот на извршителот ќе престане со работа:

- со писмено известување за повлекување на назначувањето од страна на извршителот кој го назначил, до министерот за правда и помошникот на извршителот;
- со разрешување или смрт на именуваниот извршител;
- со повлекување на согласноста или истекување на рокот за кој била дадена, како што е наведено во членот 49 ставови (5) и (6) на овој закон и
- именување на помошникот на извршителот за извршител.

Глава петта

НАДЗОР НАД РАБОТАТА НА ИЗВРШИТЕЛИТЕ

Редовен надзор над работата

Член 52

(1) Министерството за правда врши редовен надзор над работата на извршителите и на Комората најмалку еднаш годишно.

(2) Извршителите и Комората, се должни на овластените лица од Министерството за правда да им овозможат преглед на списите и евиденцијата што се наоѓаат кај нив.

(3) При вршењето на надзорот од страна на Министерството за правда, треба да биде присутен извршителот кај кого се врши надзор, претседателот на Комората или лице овластено од него, доколку надзорот се врши над работата на Комората.

(4) За извршениот надзор се составува извештај кој се доставува до Комората и до Државниот завод за ревизија.

Вонреден надзор

Член 53

Министерството за правда може да изврши вонреден надзор над работата на извршителот во секое време по службена должност или по барање на претседателот на судот, согласно со правилата утврдени во членот 52 на овој закон.

Глава шеста

ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ НА ИЗВРШИТЕЛИТЕ

Дисциплинска одговорност на извршителот

Член 54

(1) Ако извршителот со своето однесување при работата врши повреда на службената должност при спроведувањето на извршните дејствија или противзаконито ги врши службените дејствија или по своја вина ги одложува, или пак со своето однесување во приватниот живот ги нарушува честа и угледот како вршител на јавни овластувања, ќе се казни поради неуредност или дисциплинска повреда.

(2) Неуредност е секоја полесна повреда на службената должност, која не е дисциплинска повреда.

(3) Извршителот прави дисциплинска повреда, ако:

а) бил именуван, свесно прикривајќи го постоењето на законските пречки (многу тешка повреда која повлекува разрешување);

б) ја повреди должноста утврдена со овој закон и со тоа сериозно ја загрози довербата во неговата непристрасност и во дејствијата што ги презема, особено ако преземе дејствие кое според закон е исклучено (многу тешка повреда);

в) спротивно на извршната тарифа, побара поголема награда (тешка повреда);

г) со ветување дека ќе ја намали наградата, преку посредник или на друг непристоен начин, бара странки (средно тешка повреда);

д) ја избегнува обврската за континуирано стручно оспособување и едукација која се одвива преку семинари и предавања (средно тешка повреда);

ѓ) бара пристап до податоци за лица кои не се должници во негов конкретен предмет (тешка повреда);

е) грубо го повреди достоинството на личноста на должникот и неговото семејство (тешка повреда);

ж) неточно или неуредно ја води евиденцијата (тешка повреда);

з) на јавна продажба или во текот на некоја друга постапка, која ја води како извршител, купи за себе или за свои роднини предмети или права (тешка повреда);

с) за плата врши државна или некоја друга постојана јавна или приватна служба, ако врши надзорни или управни работи или се занимава со трговија и посреднички работи или со занимање што не е во согласност со угледот, честа или независноста на извршителот, ако склучува договори под свое име за други лица или под туѓо име за себе, или ако е учесник во работа во која презема службени дејствија како извршител, ако парите што му се доверени на чување ги вложи на свое име спротивно на одредбите од овој закон (многу тешка повреда) и

и) за времето за кое привремено му е одземено правото за вршење на професијата, врши работи на извршување или на друг начин ја избегнува казната (многу тешка повреда).

(4) Со Статутот на Комората може да се утврдат и други дисциплински повреди.

Дисциплински мерки поради неуредност

Член 55

Дисциплински мерки поради неуредност се:

- а) усна или писмена опомена и
- б) парична казна во висина до 500 евра во денарска противвредност на денот на плаќањето според среден курс на Народната банка на Република Македонија, чие плаќање може да се определи во најмногу пет еднакви месечни рати.

Дисциплински мерки за дисциплински повреди

Член 56

(1) Дисциплински мерки за дисциплински повреди на извршителот се:

- а) усен укор кој му се упатува на извршителот во присуство на претседателот на Комората, со предупредување повредата да не се повтори;
- б) писмено предупредување, кое се става 30 дена да стои на вратата од салата за состаноци во седиштето на Комората;
- в) парична казна во висина до 1.500 евра во денарска противвредност според среден курс на Народната банка на Република Македонија, чие плаќање може да се определи во најмногу шест еднакви месечни рати;
- г) привремено одземање на правото за вршење на професијата во траење од еден месец до една година и
- д) одземање на правото за вршење на професијата.

(2) Дисциплинска мерка се изрекува сразмерно на сторената повреда, и тоа:

- а) усен укор и писмено предупредување се изрекуваат за лесни повреди;
- б) парична казна се изрекува за средно тешки повреди;
- в) казна привремено одземање на правото за вршење на професијата се изрекува за тешки повреди;
- г) казна одземање на правото за вршење на професијата се изрекува за многу тешки повреди и во сите други случаи на неспособност за вршење на функцијата извршител и
- д) во случај на поврат сторен во период од една до пет години, ќе се примени потешка казна додека не се стигне до казната одземање на правото за вршење на професијата.

(3) Дисциплинската мерка одземање на правото за вршење на професијата, ќе се изрече особено, ако:

- извршителот бил именуван свесно прикривајќи го постоењето на законските пречки за тоа и
- за времето за кое привремено му е одземено правото на вршење на службата, тој врши извршни работи или на друг начин ја избегнува казната.

(4) Ако со сторената дисциплинска повреда, извршителот стекнал некоја недозволена имотна корист, паричната казна може да му се изрече до двојниот износ на висината на таа корист, независно од ограничувањето на ставот (1) точка в) од овој член.

Бришење од Евиденцијата

Член 57

Извршителот на кого му е изречена дисциплинска казна одземање на правото за вршење на професијата, се брише од Евиденцијата на извршители.

Застареност за поведување на дисциплинска постапка

Член 58

- (1) Рокот на застареност за поведување на дисциплинска постапка изнесува две години.
- (2) Застареноста почнува да тече од денот кога дисциплинската повреда е направена.
- (3) Прекин на застареноста настапува со преземање на секое процесно дејствие што се презема заради поведување на постапка за сторената дисциплинска повреда.
- (4) Застареноста за поведувањето на постапка за дисциплинска повреда настапува во секој случај по истекот на четири години од денот на сторената повреда.

Дисциплински орган

Член 59

- (1) Во дисциплинската постапка во прв степен одлучува Дисциплинска комисија при Комората.
- (2) Членовите на Дисциплинската комисија ги избира Собранието на Комората.
- (3) Дисциплинската комисија ја спроведува дисциплинската постапка по пријава и донесува одлука по пријавата.
- (4) Дисциплинската комисија е составена од пет члена од кои тројца судии од подрачјето на основниот суд за кое извршителот е именуван и два члена од Комората.
- (5) Поведувањето на дисциплинска постапка може да биде по предлог на Комората, надлежниот суд за подрачјето на кое е именуван извршителот, странките и учесниците во извршувањето.
- (6) Против одлуката на Дисциплинската комисија дозволена е жалба до министерот за правда.
- (7) Против одлуката на министерот за правда извршителот има право да поведе управен спор.
- (8) Другите прашања во врска со работењето на Дисциплинската комисија ќе бидат уредени со Статутот и другите акти на Комората.

Привремена забрана за вршење на професијата

Член 60

- (1) На извршителот против кого е поведена постапка за тешка и многу тешка повреда, со цел да се заштити достоинството на професијата, по барање на Дисциплинската комисија, односно во случајот од ставот (2) на овој член на известие на судот, министерот за правда може да донесе одлука со која привремено му се забранува вршењето на професијата сè до завршувањето на дисциплинската постапка.

- (2) Привремена забрана за вршење на професијата секогаш ќе се определи, ако:
- а) против извршителот е поведена истрага за кривично дело од користољубие и
 - б) против извршителот е донесена неправосилна пресуда со која му е изречена санкцијата забрана за вршење на професијата.
- (3) Привремената забрана за вршење на професијата ќе се отповика штом ќе престанат причините кои ја предизвикале.
- (4) За одлуките од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, Дисциплинската комисија ќе го извести претседателот на основниот суд за чие подрачје е именуван и Комората.
- (5) Одлуката по барањето за привремена забрана за вршење на професијата треба да се донесе во најкраток можен рок, откако на извршителот ќе му се даде можност во рок од 72 часа да се изјасни.

Извршување на дисциплинските одлуки

Член 61

- (1) Правосилните одлуки донесени во дисциплинската постапка ги извршува Комората.
- (2) Правосилните дисциплински одлуки за изречената парична казна и за трошоците на постапката имаат сила на извршна исправа и Комората има право да бара присилно извршување. Средствата добиени со присилното извршување одат на сметката на Комората и тие можат да се користат само за стручно оспособување на извршителите во рамките на Комората.
- (3) Ако со правосилната дисциплинска одлука е изречена мерка одземање на правото за вршење на професија, извршителот на кого таа казна му е изречена се брише од Евиденцијата на извршители. Правосилната дисциплинска одлука со која е изречена друга дисциплинска мерка, како и неправосилната одлука за привремена забрана за вршење на професијата, се запишуваат во Евиденцијата на извршителите.
- (4) Казната устен и писмен укор ќе се бришат од именикот по истекот на три години, а другите казни по истекот на пет години од денот на изрекувањето на казната.
- (5) Ако со правосилната дисциплинска одлука е изречена дисциплинска мерка привремено одземање на правото за вршење на професија или одземање на правото за вршење на професија, Министерството за правда изречените казни ги објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

Глава седма

ПРЕСТАНОК НА ФУНКЦИЈАТА ИЗВРШИТЕЛ

Причини за престанок на функцијата извршител

Член 62

- (1) Функцијата на извршителот престанува:
- а) со смрт;
 - б) со исполнување на условите за старосна пензија;
 - в) со писмена оставка;
 - г) ако биде осуден за кривично дело;

д) ако без оправдани причини не започне со работа во рок од три месеца од објавувањето на неговото именување во “Службен весник на Република Македонија” и

ѓ) со разрешување.

(2) Во случаите од ставот (1) точки а) до д) на овој член министерот за правда во рок од 15 дена ќе донесе решение за престанување на функцијата, во спротивно функцијата престанува по сила на закон.

Оставка

Член 63

(1) Извршителот во секое време може да побара да биде ослободен од овластувањата на извршител.

(2) Барањето се поднесува писмено до министерот за правда. Рокот за ослободување од овластувањата изнесува три месеца.

(3) Со истекот на рокот од ставот (2) на овој член, престануваат овластувањата на извршителот, освен ако заради обезбедување на уредно вршење на професијата, министерот за правда не определи друг рок. Својата одлука министерот за правда треба да ја донесе пред истекот на рокот од ставот (1) на овој член.

Разрешување

Член 64

(1) Извршителот ќе биде разрешен, ако:

а) престанат да постојат условите за именување од членот 32 на овој закон или дополнително се утврди дека при именувањето тие не постоеле;

б) не даде свечена изјава;

в) се вработи или ако почне да користи старосна пензија;

г) со судска одлука му биде одземена или ограничена деловната способност;

д) трајно ја загуби способноста за вршење на професијата;

ѓ) не го продолжува уредно своето осигурување од одговорност и

е) му е изречена дисциплинска мерка за потешки повреди при вршењето на извршните дејствија.

(2) Одлуката за разрешување на извршителот ја донесува министерот за правда. Пред донесување на одлуката на извршителот мора да му биде овозможено да се изјасни за причините за разрешување.

(3) Против одлуката на министерот за правда извршителот има право да поднесе жалба до надлежната Второстепена комисија при Владата на Република Македонија.

Глава осма

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ИЗВРШИТЕЛИТЕ

Комора на извршители

Член 65

(1) Извршителите и замениците на извршителите во Република Македонија, задолжително се здружуваат во Комора на извршители.

- (2) Седиштето на Комората е во Скопје.
- (3) Комората на извршители има својство на правно лице.
- (4) Највисок орган на Комората е Собранието на Комората.
- (5) Други органи на Комората се Управен одбор на Комората и претседател на Комората.

Собрание на Комората

Член 66

(1) Собранието на Комората го сочинуваат сите извршители и заменици на извршители на територијата на Република Македонија.

(2) Собранието на Комората ги штити угледот и честа на вршењето на професијата и се грижи извршителите да ги вршат своите овластувања совесно и во согласност со закон.

(3) Организацијата, надлежноста, составот, начинот на избор, правата и должностите на органите на Комората, се уредуваат со овој закон, Статутот и другите акти на Комората.

Надлежност на Собранието на Комората

Член 67

(1) Собранието на Комората:

- а) донесува Статут и други акти на Комората;
- б) избира членови на Управниот одбор, претседател на Комората и членови на другите органи на Комората, ако со овој закон или со Статутот на Комората поинаку не е определено;
- в) ги утврдува предлогот на тарифата и предлогот на програмата за континуирана едукација на извршителите кои му ги предлага на министерот за правда на усвојување;
- г) разгледува предлози, барања и препораки за успешно работење на извршителите;
- д) ги усвојува годишната сметка за изминатата година и предлогот на пресметката за наредната година, го разгледува и усвојува извештајот за севкупните активности, подготвен од претседателот на Комората;
- ѓ) одлучува за висината на членарината и начинот на нејзиното плаќање;
- е) одлучува за употребата на паричните казни согласно со одредбите на овој закон и
- ж) одлучува за сите други прашања предвидени со овој закон и Статутот на Комората.

(2) Собранието на Комората се состанува редовно еднаш годишно и тоа во првата недела на месец февруари. На седницата е потребно присуство од најмалку половина од вкупниот број извршители, а одлучува со мнозинство од присутните.

(3) На редовната годишна седница Собранието на Комората одлучува за годишната сметка и за предлогот на пресметката за наредната година и го разгледува и усвојува извештајот за севкупните активности на извршителите.

(4) Вонредна седница на Собранието на Комората може да свика претседателот на Комората, а врз основа на одлука на Управниот одбор или по писмено барање од најмалку 30 члена на Комората. Ако претседателот не ја свика седницата во рок од еден месец од денот на донесувањето на одлуката на Управниот одбор, односно поднесувањето на барањето од членовите на Комората, седницата ќе ја свика членот на Управниот одбор одреден од овој орган, односно членовите на Комората кои го поднеле барањето.

(5) Членовите на Управниот одбор, претседателот на Комората и на другите органи се избираат за време од две години.

Управен одбор

Член 68

(1) Управниот одбор:

- а) утврдува нацрт на статутот и другите акти на Комората;
- б) подготвува и доставува до министерот за правда предлози и мислења што се однесуваат на основната поставеност на извршителите, како и по сите други прашања што се однесуваат на професијата извршител;
- в) го подготвува предлогот на тарифата која му ја предлага на Собранието на Комората за утврдување;
- г) презема и спроведува иницијативи за разгледување на прашања од интерес на извршителите, како што се прашањата за социјалната заштита на извршителите, основањето на солидарен фонд за економска помош на извршителите, како и фонд за помош на лица кои трајно се оспособуваат за самостојно вршење на дејноста и прашања за организирање на трајно осигурување на извршителите;
- д) врши надзор над работењето на извршителите и дава иницијатива за вршење на во-нредна инспекција за поведување дисциплинска постапка;
- ѓ) ја изготвува и предлага Програмата за континуирана едукација на извршителите и врши надзор над стручното оспособување на извршителите и издава уверенија за спроведено стручно оспособување, врз основа на потврда издадена од извршителот кај кого се врши оспособувањето;
- е) се грижи за статусот на извршителите и за односите кон други органи и воопшто кон трети лица;
- ж) го организира континуираното стручно оспособување на извршителите со организирање семинари и предавања согласно со програмата утврдена од страна на министерот за правда. Учеството на семинарите и предавањата е задолжителна за извршителите, замениците на извршителите и помошниците на извршителите, а нивното неоправдано отсуство претставува дисциплинска повреда;
- з) води именик на извршителите, замениците на извршителите и помошниците на извршителите;
- с) ги подготвува седниците на Собранието на Комората;
- и) ги извршува одлуките на Собранието на Комората;
- ј) составува предлог на годишната пресметка и предлог за пресметка за наредната година;
- к) се грижи за наплата на членарината и
- л) одлучува за други прашања кои со закон или со Статутот на Комората се ставени во негова надлежност, како и за сите прашања кои не се ставени во надлежност на некој друг орган на Комората.

(2) Бројот на членовите на Управниот одбор го одредува Собранието во согласност со Статутот. Бројот на членовите на Управниот одбор, вклучувајќи го и претседателот на Комората, мора да биде непарен.

(3) Управниот одбор на Комората го свикува претседателот на Комората или на барање на една третина од вкупниот број членови на Управниот одбор. За полноважност на одлуките на Управниот одбор е потребно на седницата да присуствуваат повеќе од половина од членовите на Управниот одбор. Одлуките се донесуваат по правило со мнозинство гласови на присутните членови на Управниот одбор. Со Статутот на Комората посебно ќе се утврдат за кои случаи за полноважност на одлуката е потребно мнозинство од вкупниот број членови на Управниот одбор.

Претседател на Комората

Член 69

(1) Претседателот на Комората е и претседател на Управниот одбор. Управниот одбор од своите членови избира потпретседател на Комората.

(2) Претседателот на Комората се избира со мандат од две години со право на повторен избор.

(3) Претседателот ја претставува и застапува Комората. Во случај на негова спреченост, неговите должности ги врши потпретседателот, а во случај на спреченост на потпретседателот, најстариот член на Управниот одбор.

(4) Претседателот на Комората:

а) ги решава конфликтите меѓу извршителите или меѓу извршителите и нивните странки и го изнесува своето мислење во случај на спор, кој се однесува на плаќање за извршената работа;

б) се грижи Комората да дејствува во согласност со закон и

в) врши другите работи предвидени со Статутот на Комората.

(5) Управниот одбор на Комората може да го овласти претседателот на Комората во итни случаи самиот да врши одредени работи што се од негова надлежност. Претседателот на Комората е должен за секое такво преземено дејствие да го извести Управниот одбор и да побара одобрение за преземеното дејствие. Недавањето на дополнително одобрение не влијае на важноста на правната работа спрема трети лица.

Награда и надоместок на членовите на органите на Комората

Член 70

Претседателот и членовите на Управниот одбор ја вршат својата функција бесплатно, освен ако со Статутот поинаку не е определено. Тие имаат право на надоместок на трошоците што ги имале во врска со вршењето на функцијата. Одлуката за тоа ја донесува Управниот одбор на Комората. Управниот одбор донесува Правилник за висината и надоместокот на патните трошоци.

Правни средства

Член 71

Против сите одлуки на органите на Комората со кои се одлучува за правата и должностите на извршителот, ако поинаку не е уредено со закон, може да се поведе управен спор.

Извештај за работата

Член 72

Секоја година (во февруари) Комората е должна до министерот за правда да достави писмен извештај за своето работење, со изложени мислења, предлози и ставови за состојбата на извршителите, како и предлог на мерките кои би требало да се преземат заради унапредување на тие состојби.

Претставници на помошниците на извршителите

Член 73

Со Статутот на Комората се уредува бројот, начинот на избор, правата и должностите на претставниците на помошниците на извршителите во органите на Комората, согласно со одредбите на овој закон.

Раздел втори

СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИЗВРШУВАЊЕТО

Глава деветта

ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Време на извршувањето

Член 74

(1) Извршувањето по правило се спроведува секој ден од 06,00 до 21,00 часот.

(2) Со дозвола на претседателот на основниот суд на чие подрачје се спроведува извршувањето, извршувањето може да се спроведе независно од термините утврдени во ставот (1) на овој член.

Постапување на извршителот

Член 75

(1) Извршителот е должен при преземање на извршни дејствија во станот на должникот, при пребарување на облеката што ја носи тој на себе и при преземање на други извршни дејствија да постапува со должна почит спрема личноста на должникот и членовите на неговото домаќинство. За преземање на извршни дејствија во станот на должникот, извршителот обезбедува писмена дозвола од претседателот на основниот суд на чие подрачје се спроведува извршувањето.

(2) На извршните дејствија во станот на должникот на кои не присуствува должникот, негов законски застапник, полномошник или полнолетен член на неговото домаќинство, мора да присуствува полиција и двајца полнолетни сведоци.

(3) Извршувањето во просторија на правно лице се спроведува така што извршителот пред преземањето на извршното дејствие ќе побара од претставникот на службеното лице тој самиот или лицето кое тој ќе го определи да биде присутно при неговото преземање.

(4) Кога извршното дејствие треба да се спроведе во просторија што е заклучена, а должникот не е присутен или не сака да ја отвори просторијата, извршителот ќе ја отвори просторијата во присуство на полиција и двајца полнолетни сведоци.

(5) Ако претставникот на правното лице одбие да постапи во согласност со барањето на извршителот или ако извршителот не го затече во просториите на правното лице при преземањето на извршното дејствие, дејствието ќе го преземе во присуство на полиција и двајца полнолетни сведоци.

(6) Доколку извршителот при преземањето на дејствијата од ставовите (2), (4) и (5) на овој член не може да обезбеди присуство на двајца полнолетни сведоци, тој може да пови-ка нотар.

(7) Извршителот за преземените дејствија од ставовите (1) до (6) на овој член составува посебен записник кој го потпишуваат присутните сведоци и полицијата. Доколку изврши-телот дејствијата ги преземал во присуство на нотар, нотарот составува записник согласно со Законот за вршење на нотарските работи .

Попречување на извршителот при преземањето на извршните дејствија

Член 76

Извршителот е овластен да го отстрани лицето кое го попречува спроведувањето на из-вршувањето, а според околноста на случајот и да побара помош од полиција.

Приговор против неправилности при извршувањето

Член 77

(1) Странката или учесникот којшто смета дека при извршувањето се сторени не-правилности може да поднесе приговор за отстранување на неправилностите до пре-тседателот на основниот суд на чија територија извршувањето, или пак дел од него, се спроведува.

(2) Приговорот за отстранување на неправилностите може да се поднесе во рок од три дена по денот на осознавање на неправилноста, но не подоцна од 15 дена по завршување-то на извршувањето.

(3) Претседателот на судот одлучува по приговорот во рок од 72 часа по приемот на приговорот.

(4) По потреба претседателот на судот може да одлучи да ги сослуша странките и учес-ниците и извршителот.

(5) Приговорот се доставува до странките, учесниците и извршителот на одговор, заед-но со поканата во која се утврдени датумот и времето на сослушување на странките и учесниците пред судот, ако е утврдено тоа.

(6) Претседателот на судот донесува одлука по приговорот во рокот определен во ста-вот (3) на овој член, без оглед на тоа дали спротивната странка навремено дала одговор по приговорот или пак изјавила дека истиот не го оспорува.

(7) Против одлуката на претседателот на судот не е дозволена жалба.

Глава десетта

ПРОТИВИЗВРШУВАЊЕ

Причини за противизвршување

Член 78

(1) Кога извршувањето е веќе спроведено, должникот може да поднесе до судот, однос-но органот кој ја донел извршната исправа, предлог за противизвршување, барајќи дове-

рителот да му го врати она што го добил со извршувањето, ако извршната исправа е правосилно укината, преиначена, поништена или ставена вон сила.

(2) Предлогот за противизвршување може да се поднесе во рок од еден месец од денот кога должникот дознал за причината за противизвршување, а најдоцна во рок од една година од денот на завршувањето на извршувањето.

Постапка по предлогот за противизвршување

Член 79

(1) Предлогот за противизвршување судот, односно органот кој ја донел извршната исправа, ќе го достави до доверителот и ќе го повика да се изјасни за тој предлог во рок од осум дена од денот на доставувањето.

(2) Ако во тој рок доверителот му приговори на предлогот судот, односно органот со решение ќе одлучи по приговорот.

(3) Доколку доверителот не приговори судот, односно органот со решението со кое го усвојува предлогот ќе му наложи на доверителот во рок од 15 дена да му го врати на должникот она што го добил со извршувањето.

(4) Такво решение донесува судот, односно органот и ако доверителот навремено не се изјасни или изјави дека не му се противи на предлогот.

(5) Во натамошната постапка се применуваат одредбите што се однесуваат на извршувањето.

Неможност на противизвршување

Член 80

Предлогот за противизвршување нема да се усвои ако се бара враќање на предмет во поглед на кој настапиле такви фактички или правни промени што веќе враќањето не е можно.

Глава единаесетта

ОДЛАГАЊЕ И ЗАПИРАЊЕ НА ИЗВРШУВАЊЕТО

Одлагање на извршувањето

Член 81

(1) Одлагање на извршувањето е можно по барање на доверителот.

(2) Доверителот може да побара одлагање на извршувањето за одреден временски период, а најмногу до 30 дена.

(3) Доверителот може да побара одлагање на извршувањето најмногу двапати.

(4) Претседателот на судот кој одлучува по приговорот за отстранување на неправилностите при извршувањето утврдени во членот 77 од овој закон, може најмногу еднаш на барање на една од страните или учесниците да го одложи извршувањето за одредено време.

(5) Претседателот на судот, според фактите на предметот, го условува одложувањето на извршувањето со депонирање на гаранција.

Последици од барано одлагање на извршувањето

Член 82

(1) Во времето за кое е одложено извршувањето доверителот го губи стекнатиот редослед за првенствена наплата кое го стекнал во времето на барање на извршувањето.

(2) По истекот на времето за кое е одложено извршувањето доверителот се стекнува со нов редослед на намирување.

Запирање на извршувањето

Член 83

Доколку доверителот побарал одлагање повеќе од двапати извршителот го запира извршувањето.

Раздел трети

ИЗВРШУВАЊЕ ЗАРАДИ НАПЛАТА НА ПАРИЧНО ПОБАРУВАЊЕ

Глава дванаесетта

ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ ПОДВИЖНИ ПРЕДМЕТИ

Изземање од извршување

Член 84

(1) Предмет на извршување не можат да бидат:

1) облека, обувки, долна облека и други предмети за лична употреба, постелнина, садови, мебел, шпорет, ладилник и други предмети со вообичаена вредност што служат за задоволување на основните потреби за домаќинството, доколку му се потребни на должникот и на членовите на неговото домаќинство;

2) храна и огрев за потребите на должникот и на членовите на неговото домаќинство за три месеца;

3) работен и расплоден добиток, земјоделски машини и други орудија за работа, семе, добиточна храна, алат, машини и други предмети што на должникот земјоделец или занаетчија му се неопходни за одржување на земјоделското стопанство, односно за вршење на занаетчиската дејност, во мера во која е потребно со тоа да се оствари минимален приход за неговото издржување и за издржување на членовите на неговото семејство;

4) книги и други предмети што му се потребни на должникот кој самостојно во вид на занимање со личен труд врши научна, уметничка или друга професионална дејност;

5) готови пари на должникот до месечниот износ кој според закон е изземен од извршување;

6) ордени, медали, воени споменици и други знаци на одликување и признание, венчан прстен, лични писма, ракописи и други лични списи на должникот, како и семејни фотографии и

7) помагала што на инвалидот или на друго лице со телесни недостатоци му се дадени врз основа на прописите или што ги набавил сам, а се неопходни за извршување на неговите животни функции.

(2) Одредбите од ставот (1) точка 3 на овој член не се однесуваат на извршувањето заради остварување на парични побарувања на банките по основа на наменски кредити за развој на земјоделската, односно на занаетчиската дејност под услов таа можност да е изрично предвидена со договорот за кредитот.

(3) Поштенска пратка или поштенска парична дознака упатена до должникот не може да биде предмет на извршување пред да му се врати.

(4) Со закон може да се определи дека и други подвижни предмети не можат да бидат предмет на извршување.

Извршни дејствија

Член 85

Извршување врз подвижни предмети се спроведува со попис, процена, пленидба и продажба на предметите и намирување на доверителот од износот добиен со продажбата.

1. Попис, процена и пленидба на предметите

Известување за пописот

Член 86

(1) Извршителот пред да пристапи кон пописот со налог ќе му наложи на должникот да го плати износот утврден во извршната исправа заедно со каматата и трошоците.

(2) Налогот од ставот (1) на овој член содржи:

- име/назив на должникот, живеалиште/престојувалиште или седиште и ЕМБГ или даночен број;
- име/назив на доверителот, живеалиште/престојувалиште или седиште;
- бројот на извршната исправа која се извршува и органот кој ја донел;
- долгуван износ како главен долг;
- споредни побарувања;
- трошоци на постапката и на извршувањето;
- забрана за располагање;
- рок од три дена за плаќање на долгот по извршната исправа;
- место на пописот и
- начин на вршење на пописот.

(3) Во налогот задолжително се укажува на должникот дека доколку го намирил долгот кон доверителот согласно со извршната исправа, е должен за тоа да го извести извршителот. Во налогот задолжително се предупредува должникот дека доколку не постапи согласно со извршната исправа во рокот определен со налогот, ќе се пристапи кон попис, процена и пленидба на подвижни предмети.

(4) За времето и местото на пописот се известува доверителот, ако го бара тоа.

(5) Отсуството на доверителот или на должникот не спречува да се пристапи кон пописот.

(6) За извршениот попис ќе се извести странката која не присуствувала на пописот.

Предмет на пописот

Член 87

(1) Можат да се опишат предметите кои се наоѓаат во владение на должникот, како и неговите предмети што се наоѓаат во владение на доверителот.

(2) Должниковите предмети што се наоѓаат во владение на трето лице можат да се опишат само со согласност од тоа лице.

(3) Ако третото лице не се согласува да се изврши попис, извршителот ќе му укаже на доверителот своето право да го оствари во суд.

Обем на пописот

Член 88

(1) Ќе се опишат онолку предмети колку што е потребно за намиравање на доверителовото побарување и на трошоците на извршувањето.

(2) Првенствено се опишуваат предметите во поглед на кои нема забелешки за постоење на правото кое би го спречувало извршувањето и предметите кои најлесно можат да се претворат во пари, при што за тоа ќе се земе предвид и изјавата од присутните странки и од третите лица.

Чување на опишаните предмети

Член 89

(1) Извршителот ќе ги остави опишаните предмети на чување кај должникот ако, по предлог од доверителот, не определи опишаните предмети да му се предадат на чување на доверителот или на трето лице.

(2) Последиците од уништување или оштетување на предметите дадени на чување на доверителот или на трето лице ги поднесува доверителот, освен ако уништувањето или оштетувањето е последица од виша сила.

(3) На опишаните предмети што му се оставени на должникот на чување, видно ќе се назначи дека се земени во попис.

(4) Готови пари, хартии од вредност и скапоцености извршителот веднаш ги предава во судски депозит кој записнички веднаш ги прима.

Забрана на располагање со опишаните предмети

Член 90

(1) На должникот му е забрането да располага со опишаните предмети.

(2) Во налогот за извршување се внесува таа забрана, како и предупредување на должникот за кривично-правните последици од постапување спротивно на забраната.

Стекнување на заложно право

Член 91

(1) Со пописот доверителот стекнува заложно право врз опишаните предмети.

(2) Кога пописот е извршен во корист на повеќе доверители, редот на првенство на заложеното право стекнато со пописот или со забелешка во записникот за пописот се определува според денот кога е извршен пописот, односно според денот кога е ставена забелешката.

(3) Кога попис на предмети се врши истовремено во корист на повеќе доверители, редот на првенство се определува според денот и времето кога барањето за извршување е примено кај извршителот.

(4) Ако барањето за извршување е упатено по пошта во препорачана пратка, денот на предавањето на пошта се смета како ден на приемот кај извршителот.

Безуспешен обид за попис

Член 92

(1) Ако при пописот не се најдат предмети кои можат да бидат предмет на извршување, извршителот за тоа ќе го извести доверителот кој не присуствувал на пописот.

(2) Извршителот врз основа на сознание дека кај должникот се наоѓаат предмети кои можат да бидат предмет на извршување, може да пристапи кон повторен попис.

Процена

Член 93

(1) Истовремено со пописот на предметите ќе се изврши и нивна проценка.

(2) Процената ја врши овластен проценител, освен во случај на претходно дадена согласност од страна на должникот, процената да ја врши извршителот кој го спроведува пописот.

Записник за пописот и процената

Член 94

(1) За пописот и процената извршителот составува записник.

(2) Во записникот, покрај другото, посебно се назначуваат поединечно попишаните предмети со нивната проценета вредност и се внесуваат изјавите од странките и од учесниците во постапката, како и изјавите од трети лица за постоењето на права што го спречуваат извршувањето.

Забелешка наместо попис

Член 95

(1) Ако по пописот извршителот прими подоцнежнo барање за извршување врз попишаните предмети за наплата на друго побарување на ист доверител или за наплата на побарување на друг доверител, нема да се врши повторен попис и проценка на тие предмети.

(2) Во записникот за извршениот попис задолжително се забележуваат и податоците од извршната исправа од подоцнежното барање за извршување.

2. Продажба на предмети

Време на продажба

Член 96

(1) Продажбата на попишаните предмети ја определува извршителот. Меѓу денот на пописот и денот на продажбата мора да изминат најмалку 15 дена.

(2) Доколку како предмет на продажбата се јавуваат предмети што се подложни на брзо распаѓање, или ако постои опасност од значително паѓање на цената на попишаните предмети, продажбата може да се спроведе и пред истекот на рокот утврден во ставот (1) на овој член.

Начин на продажба

Член 97

(1) Продажба на предмети се врши со усно јавно наддавање или со непосредна спогодба меѓу купувачот, од една страна и извршителот или друго лице кое врши комисиони работи, од друга страна.

(2) Начинот на продажба на предметите го определува извршителот, водејќи сметка за тоа да се постигне најповолно претворање на предметите во пари.

(3) Продажба преку наддавање се определува ако се во прашање предмети од поголема вредност, а може да се очекува дека предметите ќе се продадат по цена поголема од проценетата вредност.

(4) Продажбата на предметите се објавува во средствата за јавно информирање седум дена пред одржувањето на јавното наддавање.

(5) Доверителот и должникот се известуваат за местото, денот и часот на продажбата.

Продажна цена

Член 98

(1) Попишаните предмети не можат да се продадат под проценетата вредност на првото наддавање, односно во рокот што извршителот го определил за продажба со непосредна спогодба.

(2) Ако на првото наддавање не е постигната цена во висина на проценетата вредност извршителот, по предлог од странката, ќе определи ново наддавање на кое предметите можат да се продадат под проценетата вредност, но не под една третина на таа вредност.

(3) Одредбата од ставот (2) на овој член согласно се применува и кога попишаните предмети не можеле да се продадат во висина на проценетата вредност со непосредна спогодба во рокот определен од извршителот.

(4) Предлог за второ наддавање или за продажба преку непосредна спогодба странката може да поднесе во рок од 15 дена од денот на првото наддавање, односно од денот на истекот на рокот што извршителот го определил за продажба со непосредна спогодба.

Запирање на извршувањето

Член 99

(1) Извршителот ќе ја запре постапката ако ниту една од странките не ставила предлог за второ наддавање во пропишаниот рок, односно предлог за повторна продажба со непосредна спогодба, или ако предметите не можеле да се продадат ни на второто наддавање, односно со непосредна спогодба во повторниот рок определен од страна на извршителот.

(2) Ако предметите не можат да се продадат ни на второто наддавање, се постапува согласно со членот 180 став (1) на овој закон.

Обврски и права на купувачот

Член 100

(1) Купувачот е должен цената да ја положи кај извршителот и предметите да ги преземе веднаш по заклучувањето на наддавањето, односно на продажбата со непосредна спогодба.

(2) Извршителот ќе му ги предаде предметите на купувачот и ако не ја положил цената, ако со тоа, на свој ризик, се согласи доверителот во границите на износот што би му припаднал од постигнатата цена.

(3) Купувачот станува сопственик на купените предмети.

(4) На купувачот не му припаѓаат правата врз основа на гаранција поради недостаток на предметите.

3. Намирување на доверителот кога има еден доверител

Член 101

(1) Ако од продажната цена се намирува само еден доверител, извршителот со заклучок ќе определи од износот добиен со продажба на предметите и од добиените средства да се намират по ред: трошоците за извршувањето, трошоците определени во извршната исправа, каматата до денот на продажбата на предметите во пари и главното побарување.

(2) Вишокот на продажната цена кој ќе остане по намирувањето ќе му се предаде на должникот, освен, доколку кај извршителот против должникот е доставено и друго барање за извршување на друга извршна исправа.

Кога има повеќе доверители

Член 102

(1) Повеќе доверители се намируваат од продажната цена по оној ред по кој го стекнале заложното право, ако со закон за определени побарувања не е пропишано првенствено право на намирување.

(2) Доверителите од ист ред кои не можат да се намират целосно од продажната цена, се намируваат сразмерно на износите на своите побарувања.

(3) Трошоците за извршувањето, трошоците определени со извршната исправа и каматата имаат ист ред на намирување, како и главното побарување.

Примена на одредбите за извршување врз недвижности

Член 103

Одредбите на овој закон за извршување врз недвижности што се однесуваат на прашањето кој не може да биде купувач од членот 173 на овој закон, на оспорувањето на побарување и на заклучокот за намирување од членовите 187 и 193 на овој закон, се применуваат согласно и во поглед на извршување врз подвижни предмети заради намирување на парично побарување.

Глава тринаесетта

ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ ПАРИЧНО ПОБАРУВАЊЕ НА ДОЛЖНИК

1. Изземање од извршување и ограничување на извршувањето

Изземање од извршување

Член 104

Изземени се од извршување:

- 1) примање врз основа на законска издршка, надоместок на штета настаната поради нарушување на здравјето или намалување, односно губење на работната способност и надоместок на штета за загубена издршка поради смрт на давачот на издршката;
- 2) примање врз основа на надоместок поради телесно оштетување според прописите за инвалидското осигурување;
- 3) примање врз основа на социјална помош;
- 4) примање врз основа на привремена невработеност;
- 5) примање врз основа на додаток на деца;
- 6) примање врз основа на стипендија, кредит и помош на ученици и студенти;
- 7) примање на војници и питомци на воени училишта;
- 8) надоместок за работа на осуден во казнено-поправен дом, освен за побарување врз основа на законско издржување, како и за побарување на надоместок на штета предизвикана со кривично дело на осудениот и
- 9) примање врз основа на патни трошоци и дневници.

Ограничување на извршувањето

Член 105

(1) Извршувањето врз плата и пензија, како и врз надоместок наместо плата, за побарување врз основа на законска издршка, надоместок на штета настаната поради нарушување на здравјето или намалување, односно губење на работната способност и надоместок

на штета за загубена издршка поради смрт на давачот на издршката, може да се спроведе до износот од една половина, а за побарувања по друга основа - до износот од една третина на платата или пензијата.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член се применува и врз примањата на лица во резервниот состав на армијата и полицијата.

(3) Извршувањата врз примањата на воени и мирновременски воени инвалиди врз основа на инвалиднина, ортопедски додаток и инвалидски додаток, може да се спроведе само за побарувања врз основа на законска издршка, надоместок на штета настаната поради нарушување на здравјето или намалување, односно губење на работната способност и надоместок на штета за загубена издршка поради смрт на давачот на издршката и тоа до износот од една половина на тоа примање.

(4) Извршување врз примањето врз основа на договор за доживотна издршка и доживотна рента, како и врз примањето врз основа на договор за осигурување на животот, може да се спроведе само на делот кој го надминува износот на најниската социјална помош која се исплатува на подрачјето на кое должникот има живеалиште.

2. Извршни дејствија

Начин и обем на спроведување на извршувањето

Член 106

(1) Извршувањето врз парично побарување се спроведува со забрана и со пренос, ако со овој закон за одделни случаи поинаку не е определено.

(2) Забрана и пренос на парично побарување се спроведува во износ кој е потребен за намирување на доверителовото побарување, освен ако е во прашање неделиво побарување од членот 117 на овој закон.

(3) Ако повеќе доверители бараат извршување врз исто побарување кое е деливо, забрана и пренос се спроведува во соодветни износи, посебно во корист на секој доверител.

3. Забрана на побарување

Дејство

Член 107

(1) Со налогот со кој се спроведува забрана врз парично побарување му се забранува на должниковиот должник да му го намери тоа побарување на должникот, а на должникот му се забранува тоа побарување да го наплати или поинаку да располага со него и со залогот што е даден за негово обезбедување.

(2) Налогот од ставот (1) на овој член се доставува до должниковиот должник и должникот.

(3) Забраната е спроведена со денот кога налогот за забрана е доставен до должниковиот должник.

(4) Со забраната доверителот стекнува заложно право врз должниковото побарување.

Забрана на побарување врз хартии од вредност

Член 108

(1) Забрана на побарување засновано врз хартија од вредност која се пренесува со индосамент или за чие остварување инаку е потребна таа хартија, се спроведува на тој начин што извршителот таквата хартија ќе ја одземе од должникот.

(2) Правните дејствија кои се потребни за зачувување или за вршење на правата од хартиите наведени во ставот (1) на овој член ги врши извршителот од името на должникот.

Забрана на побарување врз парични средства на физичко лице

Член 109

(1) Забрана на побарување врз парични средства на физичко лице како должник, во банка или штедилница, може да се спроведе и без одземање на документот врз основа на кој се депонирани паричните средства.

(2) Во случајот од ставот (1) на овој член, ако доверителот во барањето за извршување не ги навел потребните податоци за паричните средства на должникот, извршителот ќе ги побара тие податоци од банката или штедилницата каде што се наоѓаат тие средства.

(3) Банката или штедилницата е должна без одлагање да му ги даде на извршителот бараните податоци и не смее да го извести должникот дека тие податоци се барани.

(4) Извршителот е должен да го достави налогот најдоцна во рок од 72 часа од денот на приемот на потребните податоци.

(5) Забраната е спроведена со денот на доставување на налогот за забрана до банката или штедилницата кај која се водат паричните средства.

(6) Извршителот ќе го достави налогот за забрана до должникот дури кога банката или штедилницата кај која се водат неговите парични средства ќе го извести извршителот дека е спроведена забраната.

Заложно право врз камати

Член 110

Заложното право стекнато врз побарување по кое тече камата, се однесува и на каматите кои пристигнуваат по забраната.

Ред на првенство

Член 111

(1) Редот на првенство на заложни права на повеќе доверители се определува според денот и времето на приемот на барањето за извршување кај извршителот.

(2) Ако барањето за извршување е упатено по пошта со препорачана пратка, денот на предавањето на поштата се смета како ден на прием кај извршителот.

(3) Ако барањата за извршување на повеќе доверители се примени кај извршителот истиот ден и време, нивните заложни права имаат ист ред на првенство.

(4) Во случајот од ставот (3) на овој член побарувањата се намируваат сразмерно, ако не можат да се намират во целост.

Изјаснување на должниковиот должник

Член 112

(1) Извршителот, во рок што тој ќе го определи, ќе побара од должниковиот должник да се изјасни за тоа дали и во кој износ го признава забранетото побарување и дали е согласен да го намира, како и дали неговата обврска да го намира тоа побарување е условена со исполнување на некоја друга обврска.

(2) Изјаснувањето од ставот (1) на овој член се доставува до доверителот и должникот во рок од 72 часа по приемот на изјаснувањето.

Одговорност на должниковиот должник

Член 113

(1) Должниковиот должник одговара пред доверителот за штетата што му ја нанел со тоа што не се изјаснил или што се изјаснил неистинито или нецелосно.

(2) Извршителот ќе го предупреди должниковиот должник на таа негова одговорност.

Забрана на побарување обезбедено со заложно право запишано во јавна книга

Член 114

(1) Забраната на побарување обезбедено со заложно право запишано во јавна книга во која се запишуваат права на недвижности, се спроведува со запишување на забраната во тие книги.

(2) Запишувањето се врши врз основа на налог на извршителот до органот што ја води јавната книга, со назначување дека забраната врз основа на која е стекнато заложно право на побарувањето е определена заради намиравање на доверителовото побарување.

(3) Ако има повеќе доверители, редот на првенство на нивните побарувања се определува според времето на запишувањето.

4. Пренос на побарување

а) Општи одредби

Вид на пренос

Член 115

Забранетото побарување се пренесува врз доверителот, за наплата или наместо исплата.

Налог за пренос

Член 116

По доставувањето на изјаснувањето на должниковиот должник до доверителот и должникот, односно по истекот на рокот определен од извршителот за изјаснување на должниковиот должник извршувањето продолжува со налог за пренос на побарувањето за наплата или наместо исплата.

Посебни услови за пренос на неделиво побарување

Член 117

(1) Побарување што се заснова на хартија од вредност која се пренесува со индосамент или за чие остварување е потребно поднесување на таа хартија, или кое од други причини не може да се дели во поглед на преносот или остварувањето, може да се пренесе само во неговиот полн износ.

(2) Ако повеќе доверители поднеле барање за пренос во различни денови, извршителот ќе го пренесе побарувањето на доверителот кој прв поднел барање, а ако повеќе доверители поднеле барање во ист ден и време побарувањето ќе се пренесе врз доверителот чие побарување е најголемо.

Спроведување на преносот

Член 118

(1) Преносот на побарувањето е спроведен кога налогот за пренос на побарувањето е доставен до должниковиот должник.

(2) Пренос на побарување засновано врз хартија од вредност која се пренесува со индосамент или за чие остварување инаку е потребно да биде поднесена, е спроведен кога извршителот ќе стави на таа хартија изјава за преносот и хартијата снабдена со таа изјава ќе му ја предаде на доверителот.

Обврски на должникот и доверителот

Член 119

(1) Должникот е должен во рокот што ќе го определи извршителот, а на барање од доверителот врз кого е пренесено побарувањето, да даде објаснувања што му се потребни на доверителот заради остварување на тоа побарување и да му ги предаде исправите што се однесуваат на тоа побарување.

(2) Доверителот врз кого е пренесен дел од побарувањето е должен, ако тоа го бара должникот, во рокот што ќе го определи извршителот, да положи гаранција дека, по остварувањето на тоа побарување, ќе ги врати исправите кои се однесуваат на побарувањето.

(3) Извршителот ќе спроведе извршување против должникот заради предавање на исправите, ако тој сам не ги предаде.

(4) Предавање на исправите што се наоѓаат кај трето лице доверителот може да бара со тужба, ако тоа право би го имал должникот.

(5) На исправата што му се предава на доверителот, извршителот ќе забележи дека е спроведен пренос на побарувањето за кое е наложено извршување.

Полагање на побарување кај судот

Член 120

(1) Ако во поглед на пренесено побарување, покрај доверителот и други лица истакнуваат некое право, должниковиот должник може во корист на сите тие лица во судот да го положи целиот износ на тоа побарување, или само пристигнатиот износ.

(2) Доверителот врз кого е пренесено побарувањето, во поглед на кое и други лица истакнуваат некое право, може преку извршителот да го повика должниковиот должник износот на пренесеното побарување да го положи кај тој суд.

б) Пренос на наплата

Овластувања на доверителот

Член 121

(1) Со пренос на побарувањето за наплата доверителот се овластува да бара од должниковиот должник исплата на износот назначен во налогот за пренос, ако тој износ пристигнал, да ги врши сите дејствија што се потребни заради зачувување и остварување на пренесеното побарување и да ги користи правата во врска со залогот што е даден за обезбедување на тоа побарување.

(2) Со пренос на побарувањето за наплата, доверителот не е овластен на товар на должникот да склучи порамнување, на должниковиот должник да му го прости долгот или со пренесеното побарување да располага поинаку, како ни со должниковиот должник да склучи договор одлуката за побарувањето, ако е тоа спорно, да ја донесе избран суд.

(3) На доверителот врз кого е пренесено побарувањето за наплата должниковиот должник може да му истакне само приговор, што би можел да му го истакне на должникот.

(4) Отстапувањето на пренесено побарување извршено од страна на должникот по преносот нема правно дејство врз правата што доверителот ги стекнал со преносот.

Пренос за наплата на побарување запишано во јавна книга

Член 122

Пренос за наплата на побарување запишано во јавна книга во која се запишуваат правата на недвижности, ќе се забележи по налог на извршителот.

Условеност на обврската на должниковиот должник со предавање на предметот

Член 123

(1) Ако обврската на должниковиот должник да го исплати побарувањето зависи од обврската на должникот да му предаде определен предмет што се наоѓа во посед на должникот, а таа обврска е утврдена со правосилна пресуда извршителот, заради наплата, ќе побара должникот да му го предаде тој предмет на извршителот заради предавање на должниковиот должник.

(2) Извршителот спрема должникот, кој не го предал предметот во определен рок, ќе спроведе извршување заради предавање на предметот.

Задоцнување на наплатата на пренесено побарување

Член 124

(1) Доверителот кој не се грижи како што треба за наплата на пренесеното побарување, одговара за штетата што со тоа му е нанесена на друг доверител заради чие побарување е забра-

нето должниковото побарување, односно е издаден налог за пренос на побарувањето или на должникот.

(2) Во тој случај, по приговор од друг доверител, судот во рок од 72 часа, ќе го укине налогот за пренос на побарувањето врз неуредниот доверител, со што се смета дека побарувањето е пренесено врз оној доверител кој до судот го поднел приговорот за укинување на налогот за пренос на побарувањето врз неуредниот доверител.

Намирување на доверителот

Член 125

Доверителот врз кого е пренесено побарувањето за наплата е намирен во висината во која го наплатил тоа побарување.

Наплата на износот над доверителовото побарување и наплата на побарување што е делумно изземено од извршување или што веќе е забрането во корист на други лица

Член 126

(1) Доверител кој од пренесено побарување наплатил повеќе отколку што изнесува неговото побарување или е наплатено побарување што е делумно изземено од извршување или што веќе е забрането во корист на други лица е должен тој вишок или наплатеното без основа, да го положи кај извршителот.

(2) Извршителот ќе им го предаде тој вишок или наплатеното без основа на други заложни доверители и на должникот, ако имаат право на тоа.

в) Пренос наместо исплата

Член 127

(1) Забрането побарување преминува со пренос наместо исплата врз доверителот до пренесениот износ, со дејство на остварување на побарувањето со надоместок.

(2) Ако пренесеното побарување е обезбедено со заложно право запишано во јавна книга во која се запишуваат правата на недвижности, извршителот ќе издаде налог за пренос на должниковите права врз доверителот и за бришење на заложното право запишано во корист на должникот.

(3) Доверител врз кого е пренесено побарувањето наместо исплата се смета за намирен и со самиот пренос, во висината на тоа побарување.

(4) Со одредбата на ставот (3) од овој член не се засега во правилата за одговорноста на должникот за вистинитоста и наплативоста на пренесеното побарување.

5. Посебни одредби за извршување врз плата и врз други парични примања

Примена на одредбите од оваа глава

Член 128

Во поглед на извршувањето врз платата се применуваат одредбите од оваа глава, ако со одредбите на овој закон поинаку не е определено.

Налог за извршување

Член 129

Со налогот за извршување врз плата се определува забрана на определен дел од платата и му се наложува на работодавецот кој на должникот му ја исплатува платата, паричниот износ за кој е наложено извршувањето да му го исплати, односно да му го исплатува на доверителот .

Зголемување на платата

Член 130

Извршувањето се спроведува и врз зголемувањето на платата што ќе настане по доставувањето на налогот за извршување.

Кога право на издршка имаат повеќе лица

Член 131

(1) Ако право на законска издршка, односно право на рента за загубена издршка поради смрт на давачот на издршката, спрема ист должник имаат повеќе лица, а вкупниот износ на нивните побарувања го надминува делот од платата кој може да биде предмет на извршување, извршувањето се спроведува во корист на секој од таквите доверители сразмерно на висината на нивните побарувања.

(2) Ако по започнатото спроведување на извршување врз плата, односно врз друго постојано парично примање, работодавецот прими друг налог за извршување за побарувањата од ставот (1) на овој член, работодавецот сразмерно ги извршува примените налози.

Место на исплата

Член 132

(1) Побарувањето за кое не е пропишано безготовинско плаќање доверителот, или во негово име извршителот, го наплатува непосредно на благајната каде што на должникот му се исплатува платата.

(2) Доверителот има право да бара запрениот износ да му се исплатува по пошта на адреса што ќе ја назначи, по одбивање на поштенските трошоци.

Престанување на работниот однос

Член 133

(1) Кога на должникот му престанал работниот однос, налогот за извршување има дејство и спрема работодавецот кај кого должникот потоа засновал работен однос и тоа од денот кога до тој работодавец е доставен налогот за извршување.

(2) Работодавецот кај кого должникот повеќе не е во работен однос е должен без одлагање со препорачана пратка да го достави налогот за извршување до работодавецот кај кого должникот засновал работен однос и за тоа да го извести извршителот.

(3) Работодавецот кај кого должникот повеќе не е во работен однос, без одлагање го известува извршителот и кога не му е познато кај кој работодавецот должникот засновал работен однос.

Одговорност за пропуштено запирање и исплата на пристигнати рати

Член 134

(1) Работодавецот е должен редовно да го спроведува налогот за извршување.

(2) Ако работодавецот не го спроведува редовно налогот за извршување, извршителот со налог до носителот на платниот промет кај кој се води сметката на работодавецот, ќе му наложи на работодавецот да му ги намери на доверителот сите рати што пропуштил да ги запре и исплати.

(3) Работодавецот кој не постапил според налогот за извршување или пропуштил да постапи според членот 133 ставови (2) и (3) на овој закон, одговара и за штетата што ја претрпел доверителот поради тоа.

Забрана по согласност од должникот

Член 135

(1) Забраната ставена на платата на должникот по негова согласност (административна забрана) има правно дејство на налог за извршување врз плата.

(2) По исклучок на одредбата од ставот (1) на овој член, административна забрана нема влијание врз спроведувањето на извршувањето врз платата за намирување на побарување врз основа на законска издршка, за надоместок на штета настаната врз основа на нарушување на здравјето или намалување, односно губење на работната способност и надоместок на штетата врз основа на загубена издршка поради смрт на давачот на издршката.

Примена на одредбите од оваа точка

Член 136

Одредбите од оваа точка согласно се применуваат и врз примањата врз основа на социјално осигурување и други постојани парични примања.

6. Извршување врз побарување по сметка кај банка

Член 137

(1) Извршување врз парично побарување кое по сметка кај банка му припаѓа на физичко или правно лице, се спроведува така што со налог за извршување и се наложува на банката паричниот износ за кој е издаден налог за извршување да го исплати на сметката на извршителот предвидена во членот 35 став (4) од овој закон.

(2) Налогот од ставот (1) на овој член има дејство на забрана и пренос за наплата.

ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ ПОБАРУВАЊЕ ДА СЕ ПРЕДАДАТ ИЛИ ИСПОРАЧААТ ПОДВИЖНИ ПРЕДМЕТИ ИЛИ ДА СЕ ПРЕДАДЕ НЕДВИЖНОСТ

1. Општи одредби

Начин на спроведување на извршувањето

Член 138

Извршување врз должниковото побарување со предавање на определен подвижен или недвижен предмет или со испорачување на определено количество подвижни предмети се спроведува со забрана на тоа побарување, со негов пренос врз доверителот и со продажба на предмети.

Дејство на преносот

Член 139

Преносот на забрането должниково побарување има дејство на пренос на должниковото парично побарување заради наплата.

Непристигнатост на должниковото побарување и тужба спрема должниковиот должник

Член 140

(1) Ако должниковото побарување се уште непристигнало, извршителот ќе наложи предметите да бидат предадени по пристигнувањето.

(2) Против должниковиот должник кој не сака да ги предаде предметите, доверителот може со тужба да бара предавање ако за обврската за предавање нема извршна исправа.

Примена на одредбите за извршување врз парично побарување

Член 141

Одредбите за извршување врз парично побарување согласно се применуваат и на извршувањето врз побарување да се предадат или испорачат подвижни предмети или да се предаде недвижност, ако со одредбите на оваа глава не е определено нешто друго.

2. Подвижни предмети

Предавање на предмети на чување

Член 142

(1) Со налогот за пренос на должниковото побарување, извршителот ќе му наложи на должниковиот должник подвижните предмети на кои се однесува тоа побарување, да му ги предаде на извршителот или на друго лице на чување.

(2) Во поглед на чувањето на предмети согласно се применуваат одредбите на членот 89 од овој закон.

Продажба на предмети и намирување на доверителот

Член 143

Продажба на подвижни предмети, предадени на извршителот или на друго лице, во смисла на членот 142 од овој закон, како и намирување на доверителот, се врши според одредбите на овој закон за извршување врз подвижни предмети.

3. Недвижност

Предавање на доверителот

Член 144

(1) Со налогот за пренос на должниковото побарување, извршителот ќе му наложи на должниковиот должник недвижноста на која се однесува тоа побарување да му ја предаде на доверителот.

(2) Доверителот е должен да управува со недвижноста од името и за сметка на должникот, како добар стопанственик, односно добар домаќин и на должникот, по негово барање, да му положи сметка за управувањето.

Продажба

Член 145

Заради намирување на своето побарување доверителот може, во рок кој не може да биде подолг од 30 дена од денот кога недвижноста му е предадена, да му предложи на извршителот продажба на таа недвижност.

Примена на одредбите за извршување врз недвижности

Член 146

Продажба на недвижности, како и намирување на доверителот се врши според одредбите на овој закон за извршување врз недвижности.

ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ АКЦИИ И ВРЗ УДЕЛ
ВО ТРГОВСКО ДРУШТВО

1.Извршување врз акции

Извршни дејствија

Член 147

Врз акции извршувањето се спроведува со забрана за располагање и оптоварување, нивна продажба и намирување на доверителот.

Забрана за располагање и оптоварување на акции

Член 148

(1) Забрана за располагање и оптоварување на акции се врши со доставување на налогот за забрана за располагање и оптоварување до Централниот депозитар за хартии од вредност кој води книги на акции. Со запишување на забраната доверителот стекнува заложно право на акциите.

(2) Централниот депозитар за хартии од вредност е должен без одлагање да ја запише забраната за располагање и оптоварување и за извршениот упис да го извести извршителот.

(3) По доставувањето на налогот за забрана за располагање и оптоварување, Централниот депозитар за хартии од вредност не смее во однос на акциите опфатени со забраната, во книгата на акциите да врши никакви уписи врз основа на располагања на должникот. Централниот депозитар за хартии од вредност е должен без одлагање да го извести извршителот за секоја промена во поглед на акциите опфатени со забраната за располагање и оптоварување, особено за присилното извршување за наплата на друго побарување или за обезбедување на такво побарување.

(4) На должникот му е забрането да располага со акциите опфатени со забраната за располагање и оптоварување. Предупредувањето за таа забрана ќе се внесе во налогот.

**Продажба на акциите и намирување
на доверителот**

Член 149

(1) Акциите опфатени со забраната за располагање и оптоварување се ставаат на продажба на берза со почетна цена во висина на номиналната вредност. Извршителот и лицето овластено за продажба на акции склучуваат договор за продажба на акциите во име на должникот.

(2) Продажбата на акциите, како и намирувањето на доверителот се вршат со соодветна примена на одредбите на овој закон за извршување на подвижни предмети.

2. Извршување на удел во трговско друштво

Извршни дејствија

Член 150

Врз уделот во трговско друштво извршувањето се спроведува со заплenuвање на уделот, негова процена и продажба и намирување на доверителот.

Заплenuвање на удел

Член 151

(1) Заплenuвање на удел се врши со доставување на налогот за заплена на уделот на трговското друштво кое води книга на удели. Со заплenuвањето доверителот се стекнува со заложно право на уделот.

(2) Трговското друштво од ставот (1) на овој член е должно во книгата на удели да запише дека уделот е запленет истиот ден и време кога на трговското друштво му е доставен налогот за заплена на уделот. Тоа е должно без одлагање да го извести извршителот за извршениот упис.

(3) По доставувањето на налогот за заплена на уделот, трговското друштво од ставот (1) на овој член не смее во однос на запленетиот удел во книгата на удели да врши никакви уписи врз основа на располагања на должникот. Тоа е должно без одлагање да го извести извршителот за секоја промена во поглед на запленетиот удел, особено за присилното извршување за наплата на друго побарување или за обезбедување на такво побарување. Секое располагање со уделот спротивно на налогот за заплена на уделот, сметано од денот на приемот на налогот, е ништовно.

(4) Трговското друштво од ставот (1) на овој член одговара за штетата која доверителот би можел да ја претрпи поради тоа што друштвото не постапило во согласност со одредбите на ставовите (2) и (3) на овој член. За штетата особено одговара управителот на друштвото, односно органот на управување на друштвото. Во налогот за заплена на уделот ќе се внесе предупредувањето за одговорност на трговското друштво, на управителот на друштвото, односно на органот на управување на друштвото. Доверителот може своето право на надомест на штета да го остварува со тужба.

(5) На должникот му е забрането да располага со запленетиот удел. Предупредувањето за таа забрана ќе се внесе во налогот за заплена на уделот.

(6) Извршителот има право да изврши увид во книгата на удели и во другите акти на друштвото потребни за извршувањето.

(7) Против трговското друштво, управителот на друштвото, односно органот на управување на друштвото, кои го спречуваат или оневозможуваат извршувањето, извршителот може да бара од судот да изрече парични казни според одредбите на овој закон за извршување на дејствие што може да го изврши само должникот.

(8) Судот е должен да се произнесе по барањето на извршителот во рок од 48 часа сметано од денот на приемот на барањето во судот.

Процена и продажба на уделот и намирување на доверителот

Член 152

- (1) Запленетиот удел се продава на јавна продажба.
- (2) Запленетиот удел може да се продава и со непосредна спогодба, ако со тоа се согласиле двете страни. Извршителот склучува договор за продажба на уделот во име на должникот.
- (3) Ако уделот се продава на јавна продажба или со непосредна спогодба, тој претходно мора да биде проценет. Извршителот ја утврдува вредноста на уделот со овластен проценител.
- (4) Процената, утврдувањето на продажната цена и продажбата на уделот, како и намирувањето на доверителот се вршат со соодветна примена на одредбите на овој закон.
- (5) Купувачот на уделот се стекнува со права и обврски согласно со Законот за трговските друштва.
- (6) Содружниците во трговското друштво имаат право на првенствено купување на уделите согласно со членот 168 на овој закон, а сразмерно на своите удели во друштвото, освен ако тие поинаку не се договориле.

Глава шеснаесетта

ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ ДРУГИ ИМОТНИ ПРАВА

Начин на спроведување на извршувањето

Член 153

Извршувањето врз авторски и сродни права, права од индустриска сопственост или врз некое слично должниково право се спроведува со забрана на располагање со тоа право, како и со негово претворање во пари согласно со одредбите за продажба на подвижни предмети и намирување на доверителите.

Глава седумнаесетта

ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ НЕДВИЖНОСТИ

1. Општи одредби

Извршни дејствија

Член 154

Извршување врз недвижности се спроведува со прибелешка на налогот за извршување врз недвижности во јавна книга, со утврдување на вредноста на недвижноста, со продажба на недвижноста и со намирување на доверителите од износот добиен со продажбата.

**Предлог на должникот извршувањето да се
определи со други средства или врз друга
недвижност**

Член 155

(1) Должникот може во рок од три дена од денот на приемот на налогот за извршување врз недвижности да предложи извршувањето да се спроведе врз друго средство на извршување или извршувањето да се спроведе врз друга недвижност, од онаа определена во налогот за извршување врз недвижности.

(2) Извршителот ќе го прифати предлогот ако должникот стори веројатно дека побарувањето ќе се намира со друго средство на извршување или со продажба на друга недвижност.

(3) Ако е прифатено друго средство на извршување, прибелешката на налогот за извршување врз недвижности останува во сила се до намирувањето на доверителовото побарување.

Прибелешка за извршување

Член 156

(1) Во јавната книга ќе се изврши прибелешка на налогот за извршување врз недвижности.

(2) Со таа прибелешка доверителот стекнува право своето побарување да го намира од недвижноста (право на намирување) и во случај трето лице подоцна врз истата недвижност да стекне право на сопственост или право на располагање.

(3) Доверителот кој барал извршување, а порано не стекнал заложно право, со прибелешката на налогот за извршување врз недвижности стекнува право од недвижноста да се намира пред лицето кое подоцна ќе стекне заложно право врз таа недвижност или право на намирување.

Пристапување кон извршување

Член 157

(1) По запишувањето на прибелешката на налогот за извршување врз недвижности не може за намирување на друго побарување на истиот или на друг доверител да се спроведе извршување врз истата недвижност.

(2) Доверителот за чие побарување подоцна е издаден налог за извршување врз истата недвижност стапува во веќе поведеното извршување.

(3) Кон извршувањето може да се пристапи до донесување на заклучокот за продажба на недвижноста на купувачот.

(4) За пристапувањето кон извршувањето извршителот ќе го извести доверителот во чија корист порано е извршена прибелешката.

Намирување на заложен доверител

Член 158

(1) Со извршувањето врз недвижност се намирува и заложниот доверител кој не барал извршување.

(2) Извршителот внимава дали врз недвижноста која е предмет на извршување е заснован залог, во корист на друг доверител кој не барал извршување.

(3) За пристапување кон извршувањето (став (1) од овој член), извршителот ќе го извести доверителот по чие барање се спроведува извршувањето.

Престанување на залогот

Член 159

(1) Залогот запишан врз недвижност се гаси со денот на донесувањето на заклучокот за предавање на недвижноста (член 178) и ако заложните доверители не се наполно намирени.

(2) Купувачот на недвижноста и заложниот доверител можат да се спогодат залогот да остане врз недвижноста и по донесувањето на заклучокот за предавање на недвижноста, а купувачот да го преземе должниковиот долг спрема тој доверител во износ што би му припаднал во извршувањето.

(3) Во тој случај, цената се намалува за износот на преземениот долг.

Службености и стварни товари

Член 160

(1) Стварните службености врз недвижност не се гасат со продажба на недвижноста.

(2) Со продажба на недвижноста не се гасат ни личните службености ни стварните товари што се запишани во јавната книга пред правата на заложните доверители и правата на намирување на доверителот на чие барање е спроведено извршувањето.

(3) Другите лични службености и стварни товари се гасат со продажба на недвижноста, ако меѓу носителот на тие права и купувачот не е договорено нешто друго.

Закуп на станбена зграда и стан и деловна зграда и просторија

Член 161

(1) Со продажба на станбена зграда или стан, деловна зграда или деловна просторија не престанува закупот на таа зграда, стан, односно деловна просторија.

(2) Купувачот стапува во права и обврски на закуподавач.

(3) Договорите за закуп склучени по поднесување на барањето за извршување со продажба на предметната недвижност не произведуваат правно дејство. Во таков случај закупаецот е должен станбената зграда или станот, деловната зграда или деловната просторија веднаш да ја испразни.

(4) Ако закупаецот не постапи согласно со ставот (3) од овој член и не ја испразни станбената зграда или станот, деловната зграда или деловната просторија, извршителот на предлог од купувачот ќе го изврши испразнувањето според одредбите за испразнување и предавање на недвижности (членови 218 до 220).

Разгледување на недвижности

Член 162

На лицето заинтересирано за купување на недвижност, по негово барање, извршителот ќе му дозволи да ја разгледа недвижноста.

2. Изземање од извршување

Член 163

(1) Предмет на извршување не може да биде земјоделско земјиште и стопански згради на земјоделец во обем нужно неопходен за негова издршка и за издршка на членовите на неговото потесно семејство и на други лица кои според закон е должен да ги издржува.

(2) Одредбата на ставот (1) од овој член не се однесува на извршување заради остварување на парични побарувања обезбедени со договорно заложно право над недвижности (хипотека).

3. Утврдување на вредноста на недвижноста

Начин на утврдување на вредноста

Член 164

(1) Извршителот со заклучок ќе определи вешто лице кое во рок од 15 дена по приемот на заклучокот ќе изврши и ќе му достави на извршителот процена на вредноста на недвижноста врз основа на нејзината пазарна вредност на денот на процената и врз основа на други факти кои влијаат на нејзината висина. По барање од вештото лице, ако постојат оправдани причини, извршителот може да го продолжи овој рок, но не повеќе од 30 дена.

(2) При утврдувањето на вредноста на недвижноста ќе се води сметка и за тоа колку недвижноста помалку вреди поради тоа што врз недвижноста остануваат определени права и по продажбата.

Заклучок за утврдување на вредноста

Член 165

По приемот на процената од вештото лице, извршителот со заклучок ја утврдува вредноста на недвижноста.

Запирање на извршување по предлог

Член 166

(1) Доверителот кој има право да се намири од продажната цена на недвижноста, а кое по редот на првенство доаѓа пред доверителот што барал извршување, може да предложи извршувањето да се запре ако утврдената вредност на недвижноста не го покрива ни делумно износот на побарувањето на тој доверител.

(2) Извршителот според околностите на случајот, ќе цени дали продажбата е целесобразна со оглед на висината на износот за делумно намирување на доверителот што барал извршување.

4. Продажба на недвижности

Заклучок за продажба

Член 167

(1) Извршителот донесува заклучок за продажба на недвижноста со кој се определуваат начинот и условите на продажбата, како и времето и местото на продажбата ако продажбата се врши со наддавање.

(2) Заклучокот за продажба се објавува во средствата за јавно информирање.

(3) Од објавувањето на заклучокот за продажба во средствата за јавно информирање до денот на продажбата мораат да изминат најмалку 15 дена, но не повеќе од 30 дена.

(4) Заклучокот за продажба се доставува до странките, до заложните доверители, до учесниците во постапката, до лицата кои имаат запишано или законско право на првенствено купување и до надлежниот орган на управата.

Право на првенствено купување

Член 168

(1) Лицето кое има законско право на првенствено купување на недвижност која е предмет на извршување со продажба има првенство пред најповолниот понудувач ако веднаш по заклучувањето на наддавањето изјави дека недвижноста ја купува под исти услови.

(2) Ако недвижноста е продадена со непосредна спогодба, извршителот ќе го повика носителот на законско право на првенствено купување на записник да се изјасни дали сака да го користи тоа право.

Начин на продажба

Член 169

(1) Продажба на недвижности се врши со усно јавно наддавање.

(2) Усното јавно наддавање за продажба на недвижност се одржува пред извршителот во простории што тој ќе ги определи.

(3) Странките и заложните доверители можат во секое време да се спогодат продажбата на недвижноста да се изврши во определен рок со непосредна спогодба преку овластено, правно или физичко лице за промет со недвижности предвидени со закон.

(4) Договорот за продажба со непосредна спогодба се склучува во писмена форма.

(5) Тој договор произведува дејство од денот на донесувањето на заклучок за предавање на недвижноста (член 178).

Услови за продажбата

Член 170

(1) Условите за продажбата, покрај другите податоци, содржат:

- 1) поблизок опис на недвижноста со припадоците;
- 2) назначување на службеностите и на стварните товари што ги презема купувачот;

- 3) вредноста на недвижноста утврдена со заклучок на извршителот;
- 4) цена по која недвижноста може да се продаде;
- 5) рок во кој купувачот е должен да ја положи цената;
- 6) начин на продажба и
- 7) износ на гаранцијата.

(2) Рокот во кој купувачот е должен да ја положи цената не може да биде подолг од 15 дена од денот на продажбата.

(3) По исклучок, а по претходна согласност од доверителот, рокот од ставот (2) на овој член, може да биде продолжен до три месеца.

Полагање гаранција

Член 171

(1) Во јавното наддавање можат да учествуваат само лица кои претходно положиле гаранција.

(2) При продажба со непосредна спогодба, купувачот му полага гаранција на лицето со кое склучил договор и тоа непосредно пред склучувањето на договорот.

(3) Од полагање гаранција се ослободени доверителот по чие барање е спроведено извршување и заложниот доверител, доколку нивните побарувања го достигнуваат износот на гаранцијата и ако, со оглед на нивниот ред на првенство и утврдената вредност на недвижноста, тој износ би можел да се намира од цената.

(4) Гаранцијата изнесува една десеттина од утврдената вредност на недвижноста.

(5) На понудувачите чија понуда не е прифатена, гаранцијата им се враќа веднаш по заклучувањето на јавното наддавање.

Присуствување на еден понудувач на продажбата

Член 172

(1) Јавното наддавање на недвижност ќе се одржи и кога присуствува само еден понудувач.

(2) Извршителот може по предлог од странката или од заложниот доверител да определи, според околностите на случајот, јавното наддавање да се одложи ако е присутен само еден понудувач.

Кој не може да биде купувач

Член 173

Купувач не може да биде ниту врз основа на наддавање ниту врз основа на непосредна спогодба должникот, извршителот или друго лице кое службено учествува во постапката на продажба.

Продажна цена

Член 174

(1) На првото јавно наддавање, недвижноста не може да се продаде под утврдената вредност.

(2) Ако недвижноста не можела да се продаде на првото јавно наддавање, извршителот ќе закаже второ јавно наддавање на кое недвижноста може да се продаде под утврдената вредност, но не под две третини од таа вредност.

(3) Од првото до второто јавно наддавање мора да изминат најмалку 15 дена, но не повеќе од 30 дена.

(4) Заложните и другите доверители можат со изјава дадена кај извршителот пред кого тече извршувањето, да предложат недвижноста да се продаде со наддавање и за цена пониска од утврдената вредност, односно пониска од две третини од таа вредност.

(5) Одредбите на ставовите (2) и (4) од овој член согласно се применуваат и во случај недвижноста да не можела да се продаде со непосредна спогодба за утврдената вредност.

Продажба на недвижноста

Член 175

(1) Откако ќе утврди дека се исполнети условите за одржување на јавно наддавање, извршителот објавува дека се пристапува кон наддавање.

(2) Наддавањето се заклучува по истекот на три минути непосредно по ставањето на најповолна понуда.

(3) По заклученото наддавање, извршителот утврдува кој понудувач понудил највисока цена и објавува дека на тој понудувач му се продава недвижноста.

(4) За продажбата на недвижноста, извршителот изготвува записник и донесува заклучок за продажба, кој го доставува до сите учесници на наддавањето.

(5) Против заклучокот од ставот (4) на овој член, дозволена е тужба во рок од 15 дена од приемот на заклучокот.

(6) Поднесената тужба не го задржува спроведувањето на заклучокот за продажба.

(7) По уплатата на цената за недвижноста, извршителот во рок од три дена донесува заклучок за извршена продажба кој претставува правна основа за стекнување на правото на сопственост.

Продавање при продажба со непосредна спогодба

Член 176

(1) Извршителот ќе донесе заклучок за продавање на недвижноста продадена со непосредна спогодба, откако ќе утврди дека се исполнети условите за полноважност на продажбата.

(2) Заклучокот за продавање на недвижноста се доставува до сите лица до кои се доставува заклучокот за продажбата, до купувачот и до сите учесници во наддавањето, во рок од осум дена од донесувањето.

Полагање на цената

Член 177

(1) Купувачот е должен да ја положи цената во рокот определен во членот 170 став (2) од овој закон.

(2) Ако купувачот во определениот рок не ја положи цената, извршителот со заклучок ќе ја огласи продажбата како неважечка и ќе определи нова продажба.

(3) Од положената гаранција ќе се намират трошоците на новата продажба и ќе се надомести разликата меѓу цената постигната на поранешната и на новата продажба.

Предавање на недвижноста на купувачот

Член 178

(1) По уплатата на цената во рок од осум дена извршителот донесува заклучок за предавање на недвижноста во владение на купувачот.

(2) Заклучокот од ставот (1) на овој член се доставува до сите лица до кои се доставува заклучокот за продажба на недвижноста.

Заштита на правата на купувачот

Член 179

Поништувањето на заклучокот за продажба на недвижноста на купувачот, по донесувањето на заклучокот за предавање на недвижноста на купувачот, нема влијание врз неговите права стекнати согласно со членот 178 од овој закон.

Запирање на извршувањето

Член 180

(1) Ако недвижноста не можела да се продаде на второто наддавање, по предлог на доверителот недвижноста ќе му биде продадена нему, по цена определена за продажба на второто јавно наддавање, со обврска доверителот позитивната разлика во цената да ја положи кај извршителот во рок што тој ќе му го определи.

(2) Ако доверителот не предложил недвижноста да му биде продадена, извршителот ќе определи нова продажба само по предлог на доверителот.

(3) Предлог за определување на нова продажба доверителот не може да стави пред истекот на три месеца од денот на второто јавно наддавање ниту по истекот на една година од тој ден.

(4) Доколку доверителот не стави предлог во рокот од ставот (3) на овој член, или ако недвижноста не можела да се продаде на првото јавно наддавање во продолжената постапка од членот 174 став (2) на овој закон ни за две третини од утврдената вредност, извршителот го запира извршувањето.

(5) Извршување со продажба со непосредна спогодба ќе се запре ако недвижноста не можела да се продаде во рокот определен со спогодбата на странките и заложните доверители од членот 169 став (4) на овој закон.

5. Намирување на доверителите

Кога се пристапува кон намирување

Член 181

Извршителот пристапува кон намирување, по донесување на заклучокот за извршено предавање на недвижноста на купувачот.

Лица кои се намируваат

Член 182

Од продажната цена се намируваат доверителите по чие барање е спроведено извршувањето, заложните доверители, иако не ги пријавиле своите побарувања, лицата кои имаат право на надоместок за лични службености и стварни товари, надлежните органи за побарувања на давачки и лицата кои имаат побарувања наведени во членот 183 став (1) точки 1 и 2 од овој закон.

Првенствено намирување

Член 183

(1) Од износот добиен со продажбата првенствено се намируваат и тоа по овој ред:

1) трошоците на извршувањето и

2) давачките пристигнати за последната година кои ја товарат продадената недвижност.

(2) Побарувањата од ставот (1) точка 2 на овој член се намируваат, ако се пријавени во времето за намирување на доверителот и ако се докажуваат со извршна исправа.

(3) Времето определено во ставот (1) точка 2 на овој член се смета до денот на донесувањето на заклучокот за предавање на недвижноста на купувачот.

Ред на намирување на други побарувања

Член 184

(1) По намирување на побарувањата од членот 183 на овој закон, се намируваат побарувањата обезбедени со заложно право, побарувањата на доверителите по чие барање е спроведено извршување и надоместок за лични службености и стварни товари кои се гаснат со продажбата.

(2) Доверителите од ставот (1) на овој член се намируваат по редот на стекнување на заложното право и право на намирување на доверителите што барале извршување, односно по редот на запишувањето во јавната книга на личните службености и стварните товари.

(3) Трошоците и каматите за последните три години до донесувањето на заклучокот за предавање на недвижноста на купувачот, определени со извршна исправа, се намируваат по истиот ред како и главното побарување.

(4) По намирувањето на побарувањата од ставот (1) на овој член се намируваат побарувањата наведени во членот 183 став (1) точка 2 на овој закон за времето за кое не се намируваат според тие одредби.

Висина на надоместокот за лични службености и стварни товари

Член 185

(1) Висината на надоместокот за лични службености и стварни товари кои се гаснат ја утврдува извршителот со заклучок, при што го зема предвид особено времето за кое службеноста, односно товарот уште би траел, нивната вредност и годините на возраст на носителите на тие права.

(2) Ако за висината на надоместокот за личните службености или стварните товари кои се гаснат со продажбата, не постои согласност меѓу носителите на тие права и доверителите кои по редот за намирување доаѓаат по нив, за разликата од утврдениот до бараниот износ на висината на надоместокот, извршителот ги упатува носителите на правата да заведат спор во рок од 30 дена.

(3) Купувачот и носителот на правото на лична службеност или стварен товар можат да се спогодат купувачот да ја преземе службеноста, односно стварниот товар, а износот на надоместокот, утврден според ставот (1) на овој член да се одбие од куповната цена.

Сразмерно намирување

Член 186

Повеќе побарувања што имаат ист ред на намирување се намируваат сразмерно на износите, ако износот добиен со продажбата не е доволен за целосно намирување.

Оспорување на побарување

Член 187

(1) Доверителот или друго лице кое се намирува од продажната цена може, доколку е тоа од влијание врз неговото намирување, да му оспори на друг постоење на побарување, висината и редот по кој има право да го намири, во времето на намирување.

(2) Доколку доверителот или друго лице приговори на редот на намирувањето, извршителот не застанува со намирувањето, а лицето кое приговара на редот на намирување го упатува да заведе спор во рок од 30 дена.

6. Посебни одредби за начинот на намирување на некои побарувања

Непристигнато побарување

Член 188

(1) Побарувањето на заложниот доверител кое не пристигнало до денот на донесувањето на заклучокот за намирување, а за кое не е договорена камата, ќе се исплати, по одбивање на износот кој одговара на законската казнена камата, од денот на донесувањето на заклучокот за намирување до денот на пристигнатоста на тоа побарување.

(2) Непристигнатото побарување за кое е договорена камата ќе се исплати заедно со износот на договорената камата пресметана од денот на донесувањето на заклучокот за намирување.

Непристигнато побарување на повремени примања

Член 189

(1) Побарувањата на повремени примања врз основа на законска издршка, врз основа на надоместокот на штета настаната поради нарушување на здравјето или намалување,

односно загубување на работната способност и врз основа на надоместок на штета за загубена издршка поради смрт на давачот на издршка, кои се обезбедени со залог, а постигнуваат по денот на донесувањето на заклучокот за намирување, се намируваат на изрично барање од доверителот.

(2) Тие побарувања се пресметуваат согласно со начинот на кој се пресметува надоместокот за лична службеност или стварен товар.

Побарување под услов

Член 190

(1) Износот на побарувањето што е обезбедено со заложно право, а зависи од услов, ќе се издвои, ќе се стави во судски депозит и ќе се исплати кога ќе настапи одложниот услов или кога ќе биде извесно дека нема да настапи раскинувачки услов.

(2) Ако одложен услов не настапи или настапи раскинувачки услов, издвоениот износ служи за намирување на доверителите чии побарувања не се целосно или не се воопшто намирени, а ако такви доверители нема или целиот износ не е исцрпен со нивното намирување тој износ, односно остатокот ќе му се предаде на должникот.

Прибелешка на заложно право и прибелешка на спор

Член 191

(1) Ако во јавната книга е запишана прибелешка на заложно право, а лицето во чија корист е запишана прибелешката докаже дека е во тек постапка за нејзино оправдување, односно дека уште не изминал рокот за поведување на таа постапка, побарувањето на кое се однесува прибелешката се намирува на начинот на кој се намирува побарување под одложен услов.

(2) Побарување за кое во јавната книга е запишана прибелешка на спор заради бришење на заложно право или прибелешка за друг спор се намирува на начин на кој се намирува побарување под раскинувачки услов.

7. Делба, намирување и бришење на право и товар

Делба

Член 192

(1) По донесување на заклучокот за предавање на недвижноста на купувачот, извршителот го определува времето за делба на износот постигнат со продажбата во рок од осум дена.

(2) За закажаната делба, покрај странките, се известуваат и лицата кои според состојбата на списите и според податоците од јавната книга полагаат право да се намират од тој износ.

(3) Во поканата тие лица ќе се предупредат дека побарувањето на доверителот кој нема да дојде на делбата ќе се земе според состојбата што произлегува од јавната книга и од списите, како и тоа дека, најдоцна во времето на делбата, може да му приговори на друг за постоење на побарување, висината и редот по кој има право да се намири.

(4) На делбата се разгледуваат барањата за намирување на доверителите и на други лица кои поставуваат барање за намирување.

Намирување

Член 193

За намирувањето на доверителите и на други лица кои полагаат право на намирување, извршителот одлучува со заклучок по одржаната делба и во рок од осум дена го доставува до доверителите и другите лица кои полагаат право на намирување, земајќи ја предвид состојбата која произлегува од списите и од јавната книга, како и состојбата утврдена на делбата.

Бришење на права и на товари

Член 194

Во заклучокот за намирување, извршителот ќе наложи во јавната книга да се бришат запишаните права и товари, освен оние што остануваат врз недвижноста и по предавањето на недвижноста на купувачот или кои ги презел купувачот.

8. Престанок на правото на должникот врз продаден стан

Член 195

(1) Должникот кој како сопственик домува во продадена семејна станбена зграда или стан не го задржува правото да домува тука и е должен зградата, односно станот да ги испразни во рок од 60 дена од денот на донесувањето на заклучокот за продажба од членот 175 став (4) на овој закон.

(2) Ако должникот во рокот од ставот (1) на овој член не ја испразни зградата, односно станот извршителот на предлог од купувачот ќе го изврши испразнувањето според одредбите за испразнување и предавање на недвижности од членовите 218 ставови (1) и (2), 219 и 220 на овој закон.

9. Примена на одредбите на оваа глава на подрачје каде што не е установен новиот катастар

Член 196

(1) На подрачјето за кое не е установен катастар според Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите согласно ќе се применуваат правните правила за тапиите и интабулациите што важат на тоа подрачје.

(2) Ако не е можно, од која и да е причина, извршителот да прибави доказ за сопственоста согласно со правните правила кои важат на тоа подрачје, наместо доказ за сопственоста, извршителот врши попис на недвижноста за која е определено извршувањето, а на пописот ќе го повика доверителот, должникот и неговиот брачен другар и лицата со чии недвижности се граничи таа недвижност.

(3) Записникот за пописот има значење на прибелешка на извршување.

(4) Одредбите на овој член се применуваат и ако недвижноста не е запишана во јавна книга.

(5) Одредбите на овој член се применуваат и кога недвижноста во катастарот што не е устроен според Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите се води на име на должникот, ако тапискиот сопственик, односно неговите наследници со изјава заверена од надлежниот орган потврдат дека должникот е сопственик на недвижноста која е предмет на извршување.

Глава осумнаесетта

ИЗВРШУВАЊЕ НА СУДСКИ ПЕНАЛИ

Член 197

(1) Наплатата на судските пенали може да се бара се додека не е барано извршување на извршната исправа.

(2) Правото на судските пенали не му припаѓа на доверителот од денот на поднесувањето барање за извршување.

Глава деветнаесетта

ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ ИМОТОТ НА ПРАВНИ ЛИЦА ЗАРАДИ НАПЛАТА НА ПАРИЧНО ПОБАРУВАЊЕ

1. Изземање и ограничување

Предмети надвор од промет и природни богатства

Член 198

Предмет на извршување не можат да бидат предмети надвор од промет, како ни рудно богатство и други природни богатства.

Средства потребни за одбрана, државна и јавна безбедност и за извршување на санкциите

Член 199

Предмет на извршување не можат да бидат објекти, вооружување и опрема наменети за одбрана, државна и јавна безбедност и за извршување на санкциите.

2. Извршување врз средства на сметка на должникот

Обем на извршување спрема правно лице

Член 200

Извршување заради остварување на парично побарување спрема правно лице може да се спроведе врз сите расположливи средства на неговите сметки кај носителите на платен промет каде што должникот има сметки.

Редослед на наплатата

Член 201

(1) Носителот на платен промет врши наплата редоследно, според времето на приемот на налози за извршување, ако со закон поинаку не е определено.

(2) Носителот на платен промет води евиденција за редоследот на налозите за извршување според денот и часот на приемот и му издава на доверителот, по негово барање, потврда за местото на неговото побарување во тој редослед.

(3) Носителот на платен промет не може да изврши налог на должникот пред исплатата на побарувањето по налогот за извршување, ако со закон поинаку не е определено.

Налог за извршување

Член 202

(1) Извршителот со налогот за извршување назначува еден од носителите на платен промет каде што се водат доверителовите и должниковите парични средства, бројот на доверителовата и должниковата сметка и нивните потсметки доколку ги има, доверителовиот и должниковиот даночен број или ЕМБГ и долгуваниот износ.

(2) Со налогот за извршување врз парични средства што се водат на сметка на должникот кај носителот на платен промет, на носителот му се наложува паричниот износ за кој е наложено извршување да го пренесе од сметките на должникот на сметката на извршителот предвидена во членот 35 став (4) од овој закон.

(3) Налозите за извршување кои ја задолжуваат трезорската сметка, односно сметката на должникот која се наоѓа во рамките на трезорската сметка, носителот на платен промет ги извршува на начин што врз основа на налозите за извршување изготвува налози кои ги доставува до Трезорот при Министерството за финансии каде што на должникот му се води сметката.

(4) Трезорот при Министерството за финансии налозите од ставот (3) на овој член ги извршува согласно со овој закон и согласно со прописите за платен промет.

(5) Формата, содржината и употребата на налогот за извршување ги пропишува министерот за правда.

(6) Налозите кои не се во пропишаната форма се сметаат за неважечки.

Исправка на неточни налози

Член 203

(1) Примените налози за извршување кај кои носителот на платниот промет констатирал неточни податоци од кои не може да се идентификува должникот или доверителот, носителот на платен промет ги враќа до извршителот во рок од два работни дена.

(2) Извршителот е должен неточните податоци од ставот (1) на овој член да ги исправи во рок од три дена и да го врати налогот за извршување со точно наведени податоци.

Повремени давања

Член 204

(1) Ако со налогот за извршување на должникот му се наложува плаќање на повремени давања што пристигнуваат по определени временски интервали (парична рента поради губење или намалување на животната или работната способност или поради лишување од живот на давачот на издршката и друго), носителот на платен промет без повторно барање ќе врши исплата на тие давања по нивното пристигнување.

(2) Во случајот од ставот (1) на овој член редоследот на наплатата на сите идни рати се смета според времето на приемот на налогот за извршување.

(3) Носителот на платен промет води посебна евиденција на налозите за извршување за наплатата на идни повремени давања.

Застанување со извршување

Член 205

(1) Носителот на платен промет до кој е доставен налогот за извршување врз средства на сметката на должникот ќе застане со извршувањето на барање на извршителот, ако претходно доверителот пред извршителот изјавил дека се откажува од натамошно извршување.

(2) Во случајот од ставот (1) на овој член нема да се врши издвојување на парични средства.

Случај кога нема средства на сметката

Член 206

Ако во времето кога носителот на платен промет го примил налогот за извршување нема средства на сметката на должникот, извршителот нема да го запре извршувањето, а носителот на платен промет ќе го држи налогот во евиденција и според него ќе изврши пренос кога ќе пристигнат средства на сметката.

Извршување спрема солидарен должник

Член 207

(1) Против два или повеќе должници кои солидарно одговараат според извршната исправа, извршителот ќе донесе еден налог за извршување.

(2) Доверителот може во барањето за извршување да го определи редоследот на должниците според кој ќе се врши наплатата, а ако тоа не го сторил, наплатата ќе се врши по оној редослед по кој должниците се наведени во барањето за извршување.

(3) Ако сметките на солидарните должници се водат кај разни носители на платниот промет, извршителот налогот за извршување ќе го достави до оној носител на платниот промет каде што се води сметката на должникот, кој доверителот во барањето за извршување го определил како прв солидарен должник, односно кој во барањето е означен на прво место.

(4) Ако во случајот од ставот (3) на овој член на сметките на должникот нема средства кај сите носители на платниот промет, носителот на платниот промет каде што е доставен налогот за извршување, ќе изврши спроведување на налогот од сметките на другите солидарни должници според редоследот утврден во налогот.

3. Извршување врз парично побарување на должникот

Начин на извршување

Член 208

(1) Во поглед на извршување врз парично побарување на должникот спрема неговиот должник на средства од неговата сметка кај носителот на платниот промет согласно се применуваат одредбите од овој закон за извршување врз парично побарување.

(2) Во тој случај, должниковиот должник ако сака да ја намири својата обврска, ја намирува така што му дава налог на носителот на платниот промет да го пренесе износот за кој е наложено извршување на сметката на доверителот.

Извршување врз побарување по девизна сметка за наплата на побарувања во странска валута

Член 209

Ако обврската по извршната исправа гласи на странска валута, извршувањето ќе се спроведе и врз побарување што во таа валута должникот го има спрема банката по девизна сметка.

Изземање на давачки од извршување

Член 210

Предмет на извршување не можат да бидат побарувања на Република Македонија и на единиците на локалната самоуправа и фондовите врз основа на придонеси, даноци и други давачки.

4. Извршување врз подвижни предмети и права спрема Република Македонија и нејзините органи, единиците на локалната самоуправа и јавните претпријатија

Член 211

(1) Врз предмети и права на Република Македонија и нејзините органи, единиците на локалната самоуправа и јавните претпријатија не може да се спроведе извршување за наплата на парични побарувања, доколку тие се неопходни за вршење на нивната дејност, односно задачи.

(2) Кои предмети и права се неопходни за вршење на дејноста и задачите на должникот ќе определи претседателот на судот на чие подрачје се спроведува извршното дејство, ако во текот на спроведувањето на извршувањето, странките за тоа прашање не се согласат или инаку се укаже тоа како потреба.

Раздел четврти

ИЗВРШУВАЊЕ ЗАРАДИ ОСТВАРУВАЊЕ НА НЕПАРИЧНО ПОБАРУВАЊЕ

Глава дваесетта

ПРЕДАВАЊЕ И ИСПОРАКА НА ПОДВИЖНИ ПРЕДМЕТИ

1. Предавање на определени предмети

Кога предметите се наоѓаат кај должникот или кај трето лице

Член 212

(1) Извршување заради предавање на еден или повеќе определени предмети што се наоѓаат кај должникот се спроведува така што извршителот ги одзема тие предмети од должникот и со потврда му ги предава на доверителот.

(2) Според одредбата на ставот (1) од овој член извршување се спроведува и кога предметите се наоѓаат кај трето лице кое сака да му ги предаде на извршителот.

(3) Ако третото лице не сака да ги предаде предметите, доверителот може да му предложи на извршителот врз него да го пренесе должниковото побарување спрема трето лице на предавање на предмети.

(4) Во постапката по предлогот од ставот (3) на овој член се применуваат одредбите за извршување врз побарување да се предадат или испорачаат подвижни предмети.

**Кога предметите не се најдени ни кај должникот
ни кај трето лице**

Член 213

(1) Кога предметите не се најдени ни кај должникот ни кај трето лице, по предлог на доверителот извршителот, согласно со членот 93 став (2) на овој закон, ќе ја процени вредноста на предметите и со заклучок ќе определи должникот во определен рок да му го исплати износот на таа вредност.

(2) Доверителот може да даде предлог, во смисла на ставот (1) од овој член, во рок од осум дена од денот на известувањето дека предметите не се најдени.

(3) Врз основа на тој заклучок, доверителот може да предложи извршување против должникот.

(4) Ако доверителот во определениот рок не даде предлог должникот да му ја исплати вредноста на предметите, извршителот ќе го запре извршувањето.

**2. Испорака на заменливи предмети кога предметите се наоѓаат кај должникот
или кај трето лице**

Член 214

Кога извршната исправа гласи на испорака на определено количество на заменливи предмети што се наоѓаат кај должникот или кај трето лице, извршувањето се спроведува на начинот пропишан за предавање на определени предмети.

**Кога предметите не се најдени ни кај должникот
ни кај трето лице**

Член 215

(1) Кога предметите не се најдени ни кај должникот ни кај трето лице, извршувањето се спроведува така што доверителот ќе го овласти извршителот во определен рок на трошок на должникот да ги набави тие предмети на друго место или пак на друг начин.

(2) Извршителот, со заклучок ќе му наложи на должникот однапред да му го положи на извршителот износот потребен за набавка на предметите.

(3) Предлог да ги набави предметите, доверителот може да даде во рок од осум дена од денот кога извршителот го известил дека извршувањето не може да се спроведе.

(4) Ако доверителот во тој рок не дал предлог за набавка на предметите ни на друго место ни на поинаков начин, извршителот ќе го запре извршувањето, освен кога доверителот навремено дал и предлог должникот да му ја исплати вредноста на предметите што бил должен да ги испорача.

Кога предметите не можат да се набават ни на друго место, ни на поинаков начин

Член 216

(1) Ако доверителот не можел, во рокот што го определил извршителот, предметите да ги набави ни на друго место ни на поинаков начин, или ако доверителот сторил веројатно дека предметите не можат да се набават ни на друго место ни на поинаков начин, по негов предлог извршителот согласно со членот 93 став (2) на овој закон, ќе ја процени вредно-

ста на предметите и со заклучок ќе определи должникот во определен рок да му го исплати износот на таа вредност.

(2) Предлог, должникот да му ја исплати вредноста на предметите, доверителот може да даде во рок од осум дена од денот на истекот на рокот за набавка на предметите на друга страна, односно во рокот што извршителот ќе му го определи кога доверителот сторил веројатно дека предметите не можат да се набават на друга страна.

(3) Ако доверителот во тој рок не даде предлог, извршителот ќе го запре извршувањето.

3. Право на надоместок на штета

Член 217

Со одредбите на овој закон за набавка на заменливи предмети на друго место и на поинаков начин и за исплата на вредноста на определени или заменливи предмети, не се засега во правото на доверителот во парница да бара од должникот надоместок на штетата што му е нанесена со тоа што предавањето, односно испораката на предметите не му е извршена.

Глава дваесет и прва

ИСПРАЗНУВАЊЕ И ПРЕДАВАЊЕ НА НЕДВИЖНОСТИ

Начин на спроведување на извршувањето

Член 218

(1) Извршување заради испразнување и предавање на недвижности се спроведува така што извршителот, откако ќе ги отстрани лицата и предметите од таа недвижност, му ја предава недвижноста во посед на доверителот.

(2) Извршувањето од ставот (1) на овој член се спроведува спрема сите лица и предмети затекнати на недвижноста во моментот на спроведувањето на извршувањето.

(3) Кон испразнување и предавање на недвижности може да се пристапи по истекот на рокот од осум дена од денот на доставувањето на налогот за извршување до должникот.

Отстранување на подвижни предмети

Член 219

(1) Подвижните предмети што треба да се отстранат му се предаваат на должникот, а ако овој не е присутен, на полнолетен член на неговото домаќинство или на негов полномошник.

(2) Ако при преземањето на извршните дејствија не е присутно ни едно од лицата на кои можат да им се предадат предметите или тие лица не сакаат да ги примат, предметите ќе му се предадат на чување на друго лице, на трошок на должникот.

(3) За ова предавање и за трошоците за чување извршителот го известува должникот, оставајќи му рок од осум дена во кој може да бара предметите да му се предадат, откако ќе ги надомести трошоците за чување.

(4) Покрај ова известување, извршителот ќе го предупреди должникот дека, по истекот на тој рок, предметите ќе бидат продадени и од продажната цена намирени трошоците за чување и продажба на предметите.

Продажба на подвижни предмети

Член 220

(1) Извршителот со заклучок ќе определи продажба на предметите за сметка на должникот, ако овој во оставениот рок не бара предавање на предметите и не ги надомести трошоците за чување.

(2) Дел од цената постигната со продажбата, што ќе преостане по намирувањето на трошоците за чување и продажба на предметите, се полага кај судот во корист на должникот.

(3) Продажбата на предметите се врши според одредбите на овој закон за извршување врз подвижни предмети.

Глава дваесет и втора

ОБВРСКА НА ДЕЈСТВИЕ, ТРПЕЊЕ ИЛИ НЕСТОРУВАЊЕ

Дејствие што може да изврши и друго лице

Член 221

(1) Според извршната исправа според која должникот е должен да стори определено дејствие што може да го стори друго лице, извршувањето се спроведува така што извршителот го овластува доверителот на трошок на должникот да му довери на друго лице да го стори тоа дејствие или да го стори тој сам.

(2) Во барањето за извршување доверителот може да предложи извршителот со налог да му наложи на должникот однапред да го положи износот потребен за намирување на трошоците што ќе настанат со извршувањето на дејствието од страна на друго лице или од доверителот.

(3) Заклучок за висината на трошоците од ставот (2) на овој член донесува извршителот по предлог од доверителот, односно должникот. Врз основа на заклучокот извршителот изготвува налог за наплата или враќање на трошоците.

Дејствие што може да го изврши само должник

Член 222

(1) Ако според извршната исправа должникот е должен да стори определено дејствие кое наместо него не може да го стори друго лице, извршителот со налог за извршување ќе го остави на должникот рок потребен за исполнување на обврската.

(2) Со налогот за извршување извршителот го известува должникот дека доколку должникот во определениот рок не ја исполни обврската, судот, во рок од 48 часа со решение ќе изрече парична казна и тоа на физичко лице од 20.000 до 80.000 денари, а на

правно лице од 100.000 до 30.000.000 денари и на одговорното лице во правното лице од 20.000 до 80.000 денари.

(3) Ако должникот во тој рок не ја исполни обврската, извршителот ќе го спроведе решението за изречената парична казна.

(4) Во тој случај, извршителот истовремено ќе донесе нов налог со кој на должникот ќе му остави нов рок за исполнување на обврската и ќе го извести дека доколку должникот во определениот рок не ја исполни обврската, судот во рок од 48 часа со решение ќе изрече нова парична казна во поголем износ отколку со претходното решение.

(5) Против должникот кој и покрај таа казна нема да ја исполни својата обврска, судот и натаму ќе постапува на начинот определен во ставовите (2), (3) и (4) од овој член, се додека вкупниот збир на паричните казни по одделни решенија не достигне десеткратен износ на првата изречена казна.

(6) Ако извршителот не може да ја изврши паричната казна, судот по известување од извршителот, ќе ја замени со казна затвор според правилата што важат во казненото право.

(7) При одмерувањето на висината на паричната казна во пропишаните граници, судот ќе води сметка за значењето на дејствието што должникот бил должен да го изврши, како и за другите околности на случајот.

(8) Жалбата по решение за изречена парична казна не го задржува спроведувањето на извршувањето на решението.

Трпење и несторување

Член 223

(1) На начинот предвиден во членот 222 ставови (1) до (4) и (6) на овој закон извршување се спроведува и кога должникот се однесува спротивно на обврската да трпи преземање на определено дејствие или да не стори определено дејствие.

(2) Извршителот, по предлог од доверителот, со налог ќе му наложи на должникот да положи гаранција за штетата, ако доверителот стори веројатно дека би претрпел штета со тоа што должникот и натаму би се однесувал спротивно на својата обврска.

(3) Времето на траењето на гаранцијата, според околностите на случајот, го определува извршителот.

(4) Врз основа на налогот за полагање на гаранција, извршувањето се спроведува по предлог на доверителот.

Воспоставување на поранешната состојба

Член 224

(1) Ако поради должниковото однесување спротивно на обврската од извршната исправа настанала промена која не е во согласност со доверителовото право, извршителот ќе го овласти доверителот, по негов предлог, сам, а по потреба и со негова помош, да ја воспостави поранешната состојба на трошок и ризик на должникот.

(2) Во поглед на полагањето на износот потребен за намирување на трошоците за воспоставување на поранешната состојба и за определување на конечната висина на тие трошоци се применуваат одредбите за трошоците за извршување на дејствие што може, покрај должникот, да го изврши и друго лице.

Повторно смеќавање на посед

Член 225

(1) Ако врз основа на извршната исправа, донесена во постапката по тужба поради смеќавање на посед, извршувањето е спроведено или должникот доброволно ја исполнил својата обврска, па потоа повторно стори смеќавање на посед, кое всушност не се разликува од поранешното, извршителот на барање на доверителот, врз основа на истата извршна исправа донесува нов налог со кој се наложува враќање на предметите во посед или воспоставување на состојбата пред смеќавање на поседот.

(2) Барање за извршување според ставот (1) на овој член доверителот може да поднесе во рок од 30 дена од денот на дознавањето за повторно смеќавање на посед, а најдоцна во рок од една година по повторното смеќавање.

Глава дваесет и трета

ВРАЌАЊЕ НА РАБОТНИК НА РАБОТА

Рок за поднесување предлог за извршување

Член 226

Барање за извршување на извршната исправа според која работодавецот е должен работникот да го врати на работа или одново да му ги довери работите што ги вршел порано, може да се поднесе во рок од шест месеца од денот кога работникот стекнал право да го поднесе тоа барање.

Начин на спроведување на извршувањето

Член 227

(1) Извршувањето според извршна исправа по која работодавецот е должен работникот повторно да го врати на работа, се спроведува со изрекување на парична казна спрема работодавецот и одговорното лице кај работодавецот.

(2) Парична казна се спроведува согласно според одредбите на членот 222 од овој закон за извршување на дејствие што може да го изврши само должникот.

Глава дваесет и четврта

ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВА ВО ЈАВНА КНИГА

Начин на спроведување на извршувањето

Член 228

Извршување на извршна исправа заради засновање право на недвижност со запишување во јавна книга, како и заради пренос, ограничување или укинување на правото запишано во јавна книга се спроведува така што извршителот наложува во јавната книга да се изврши соодветно запишување.

Запишување на право на сопственост кога должникот не е запишан како сопственик

Член 229

Кога должникот не е запишан како сопственик на недвижност, запишување на доверителовото право на сопственост на таа недвижност може да се изврши ако доверителот, заедно со барањето за извршување поднесе доказ дека правен претходник на должникот е лицето кое е запишано како сопственик.

Запишување на друго право кога должникот не е запишан како сопственик

Член 230

Кога според извршната исправа доверителот е овластен спрема должникот да бара запишување на заложно или некое друго право на недвижност, освен правото на сопственост, а должникот не е запишан како сопственик на таа недвижност, доверителот може со барањето за извршување да бара правото на сопственост да се запише на должникот, а потоа да се изврши запишување на доверителовото право, ако поднесе доказ дека должникот стекнал право на сопственост врз таа недвижност.

Глава дваесет и петта

ПРОДАЖБА НА ПРЕДМЕТИ ЗА КОИ НЕ Е МОЖНА ФИЗИЧКА ДЕЛБА

Начин на физичка делба

Член 231

Ако врз основа на извршната исправа заедничкиот предмет треба да се продаде заради негова делба, продажбата ќе се спроведе на начинот пропишан со овој закон за извршување врз подвижен, односно неподвижен предмет, доколку странките за одделни прашања поинаку не се спогодат.

Трошоци на извршувањето

Член 232

(1) Трошоци за спроведување на извршувањето според одредбите на оваа глава ги поднесуваат сите сопственици, односно носители на правото на располагање сразмерно на вредноста на своите делови во заедничкиот предмет.

(2) Сопственикот кој предизвикал посебни трошоци е должен да им ги надомести на оние сопственици што ги имале.

Глава дваесет и шеста

ДАВАЊЕ ИЗЈАВА НА ВОЛЈА

Член 233

(1) Обврска за давање на изјава на волја, содржана во одлуката што има својство на извршна исправа, се смета како исполнета со правосилноста на таа одлука.

(2) Обврската за давање изјава на волја, содржана во порамнување (член 15), ќе се смета како исполнета со денот на нејзиното пристигнување.

(3) Кога исполнувањето на обврската за давање изјава на волја зависи од исполнувањето на некоја обврска на доверителот, ќе се смета дека должникот дал изјава кога доверителот ја исполнил својата обврска.

Дел трети

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Глава дваесет и седма

ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ

Член 234

(1) Во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон, министерот за правда ќе донесе тарифа по која извршителите ќе ја наплатуваат својата награда за извршените дејствија.

(2) Во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон, министерот за правда ќе донесе Правилник за полагање на испитот за извршители, правилник со кој поблиску ќе се уредат формата и начинот на водењето на евиденцијата на извршителите, правилник со којшто се утврдува формата и содржината на налозите, записниците и другите акти кои ги донесува извршителот при преземањето на формалните дејствија. Со правилник ќе се утврди и формата, содржината и начинот на издавање и одземање на легитимација на извршителите.

(3) Во рок од осум месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон, министерот за правда со правилник ќе ги утврди критериумите за бројот и распоредот на службените седишта на извршителите на подрачјето на Република Македонија и нацртот на распоредот на тие седишта.

(4) Другите правилници предвидени со овој закон, министерот за правда ќе ги донесе во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Испит за извршители

Член 235

(1) Со испитот за извршители се проверува познавањето на правните прописи со кои се уредува професијата извршител, начинот на извршувањето на извршните исправи, уредувањето на сферата на трговските друштва, претпријатијата и правните лица воопшто, платен промет, евиденција на правата на недвижности, наследното, семејното и стварното право, кривично право, парничната, вонпарничната постапка и други прописи неопходни

за вршење на професијата извршител. При определувањето на содржината на испитот за извршители, кој се состои од устен и писмен дел ќе се води сметка за содржината на правосудниот испит, за да се избегне повторното полагање на правната материја која била опфатена со правосудниот испит. Содржината на испитот за извршители поблиску се уредува со правилник на министерот за правда.

(2) Министерот за правда е должен да ги организира првите испити за извршители во рок од осум месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон, а на членовите на првата испитна комисија што ќе ја формира министерот за правда им се признава испитот за извршители, за што им се издава уверение за положен испит за извршители.

Конкурс за именување на извршители

Член 236

Министерството за правда е должно да го распише првиот конкурс за именување на извршители во рок од еден месец откако најмалку десет кандидати ќе го положат испитот за извршители.

Основање на Комората

Член 237

(1) Комората ќе се основа кога на територијата на Република Македонија ќе бидат именувани и ќе почнат со работа најмалку 30 извршители.

(2) Основачкото собрание на Комората го свикува министерот за правда најмалку осум дена пред одржувањето на седницата на основачкото собрание на Комората.

Член 238

(1) Започнатите постапки за извршување до денот на примената на овој закон ќе се извршуваат според Законот за извршната постапка (“Службен весник на Република Македонија” број 53/97, 59/2000 и 64/2003), најдоцна до 31 декември 2007 година.

(2) Постапките по предлозите за извршување кои се поднесени до судот до денот на примената на овој закон, а не се започнати ќе се спроведат според одредбите на овој закон.

Глава дваесет и осма

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 239

Со денот на отпочнување на примената на овој закон престанува да важи Законот за извршната постапка (“Службен весник на Република Македонија” број 53/97, 59/2000 и 64/2003).

Член 240

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе отпочне да се применува по една година од денот на неговото влегување во сила.